ଚଉତିଶା ହାର ।

(ପ୍ରଥମ ଭାଗ ।)

ଶ୍ରୀ ବହାରୀ ଦାସ ମହନ୍ତ ମହାରାଜାଙ୍କ

କର୍ତ୍ତୃକ

ରଚିତ ଓ ପ୍ରକାଶିତ ।

Printed by Pt. S. Das, Kabibhusan,

SADHANA PRESS,

SAMBALPUR.

1024.

ମୂଲ — [illegible]ଅଣା ମାତ୍ର ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ନିବେଦନ ।

ବନ୍ଧୁ ବର୍ଗ !

ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କର ମନୋରଞ୍ଜନ କରିବା ପାଇଁ ନୁହେଁ; ବରଂ ବାସ୍ତବତତ୍ତ୍ୱରେ ଯାହା ଘଟିଅଛି, ତାହା ଲେଖିବାକୁ ବସିଲି । ଲେଖାଟା ସମସ୍ତଙ୍କର ତୃପ୍ତିକାରକ ହେବ ନାହିଁ, ଯେଉଁ ସବୁଜନଗଣ ଉଦ୍ୟାନପୁରେ ଥିବା ନାନାପୁଷ୍ପ କୁସୁମ ବାଟିକାରେ ଭ୍ରମଣକାରୀ ବା ବଡ଼ ଅଟ୍ଟାଳିକା ଗବାକ୍ଷରେ ଉପବେଶନ, ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷେ କିଛି ଅଂଶ ଶୁଭଦୃଷ୍ଟିରେ ଅସିପାରେ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷେ ସୁନ୍ଦର ବୃକ୍ଷେ ଥାଉ, ଫଳକୁ ଗୁଳ୍ମାଯିବ । ଯାହାହେଉ ମୋର କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ଉଦ୍ଧାରଣ; କେବଳ ମୋର କର୍ତ୍ତବ୍ୟବୋଧ କିଞ୍ଚିତ୍ ଦର୍ଶାଇବ, ଯାହାହେଉ ଆପଣମାନଙ୍କର ସଙ୍ଗରେ ଥିବା ସଙ୍ଗୀଗଣ ଲେଖକର ଦୋଷମାର୍ଜନାକରି କଷ୍ଟସହ୍ୟକରି ପଠନକରିବା ହେବେ । ଜନାଶ୍ରୟରେ ଯାହା ଘଟିଲା, ତାହା ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର ପୁସ୍ତିକା ଦ୍ୱାରରେ ପ୍ରକାଶ କରି ଆପଣମାନଙ୍କଠାରେ ଅର୍ପଣ କଲି । ଇତି ।

ଭବଦୀୟ

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବାବା ଶ୍ରୀ ବନମାଳୀ ଦାସ
ମହନ୍ତ ମହାରାଜା
ଗୋପାଳଜୀ ମଠ, ସମ୍ବଲପୁର ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ସୂଚୀ ପତ୍ର ।

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
୧ । ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ପୁରୀ ତୀର୍ଥ ଯାତ୍ରା ବର୍ଣ୍ଣନା ...	୧
୨ । ଶମ୍ଭୁଙ୍କ ଜଣାଣ ବର୍ଣ୍ଣନା	୭
୩ । ଭବ ବର୍ଣ୍ଣନା	୧୧
୪ । ଅଭାଗ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା	୧୯
୫ । ଗୋ ସେବା ବର୍ଣ୍ଣନା	୨୨
୬ । ହର ପାର୍ବତୀ ବର୍ଣ୍ଣନା	୨୪
୭ । ସୀତା ସ୍ୱପ୍ନ ସମ୍ବାଦ ବର୍ଣ୍ଣନା ...	୨୯
୮ । ଲଳିତା ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ ସମ୍ବାଦ ବର୍ଣ୍ଣନା	୩୨
୯ । ଢଣାଗୋର ବର୍ଣ୍ଣନା	୩୫

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ପୁରୀତୀର୍ଥଯାତ୍ରା ଚଉତିଶା ।

ରାଗ—ଶୋକ କାମୋଦ ।

କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟେ ସାର ଶ୍ରୀନୀଳ କନ୍ଦର ଦର୍ଶନ ଯାଉ ଅଛନ୍ତି ଯାହିଁ । ଖ୍ୟାତ ଜଗନ୍ନାଥ ସାକ୍ଷାତ ଅଚ୍ୟୁତ ନୀଳାମ୍ବର ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ସହିଁ । ଖିଳ ଦେବୀ ଦେବା । କ୍ଷମାନିଧି ହର୍ତ୍ତା କର୍ତ୍ତା ବୋଲି । ଖ୍ୟାତ ସ୍ଥାନ ଗ୍ରନ୍ଥ ଏଠାବରେ ଜଉ ଭୁକ୍ତି ଭୋଗ ପାଇ ପ୍ରେମସ୍ଥଳ ॥ ୧ ॥

ହରିଙ୍କ କୀର୍ତ୍ତନ ହରିଙ୍କ ସ୍ମରଣ କରି ପ୍ରେମେ ମଗ୍ନ ଜନ ବୃନ୍ଦ । ହଜାର ହଜାର ଲୋକଙ୍କ ସଂଗର ଶୋଭା ପାଉଅଛି ବଡ଼ଦାଣ୍ଡ । ହେଲ ଅଦ୍ୟ ଦେଖା । ହରଷେ ଅରୁଣସ୍ତମ୍ଭ ମନ । ହଜିଗଲା ଜ୍ଞାନ ଏଦେବ ଭ୍ରମଣ ପଜ୍ଜତ ପାବନ ଅଗ୍ର ଧାମ ॥ ୨ ॥

ସର୍ବଲୋକ ଗୁରୁ କୁଳ ମୂଳ ଗୁରୁ ତଣ୍ଡୁଳାଦ୍ୟ ପଞ୍ଚଭକ୍ଷ୍ୟ ହୋଇ । ସଜଡ଼ା ହୋଇଛି ବ୍ୟଞ୍ଜନାଦ୍ୟ ଅଛି ପିଷ୍ଟକାଦ୍ୟ ଗଣି ନୁହ ଭାଇ । ସୁଖାନନ୍ଦ ବଢ଼ । ସ୍ୱସ୍ଥଚିତ୍ତେ ଖାଅ ପ୍ରେମ ପିଅ । ସର୍ବ ପାପୁଁ ମୁକ୍ତ କାଶୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ପଞ୍ଚାଭକ୍ଷିତ୍ତ ଗ୍ରାମଙ୍କୁ ସହିଁ ॥ ୩ ॥

ଶକ୍ତି ହୃଦେ ହେଲା ପଥଶ୍ରମ ଗଲା ସୁଖାସନ ଶାଦ୍ୟ ନାର ପାଇ । ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଣ ଦର୍ଶନକୁ ମନ ଉଚ୍ଛନ୍ନ ହେଉଛି ଯାବ ସହିଁ । ଭୋଗମଣ୍ଡପ ଯେ । ଅଜାଣ ନାଥ ଏ ରଖୁଅଛ । ସର୍ବେଶ୍ୱର ଈଶ ଶ୍ରୀଅ ଯୋଜ ଧାଗ ଏଠାବରେ ଜଗନ୍ନ ଜବଲ ॥ ୪ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଷଟ୍‌ପ୍ରଙ୍କ ଭାରତେ ଜନ୍ମ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ସ୍ଥାନେ ଭାଗ୍ୟବଳେ ଦେଖି ମୁଁ କୃତାର୍ଥ । ଷୋଡ଼ଶୋପଚାର ପୂଜା ତଥ୍ୟ ସାର ଦେବ ଦେବୀଙ୍କର ତତ୍ତ୍ୱ ଅର୍ଥ । ଅନ୍ୟ ମହିମା ଯେ । ଷଡ଼୍‌ବର୍ଗଙ୍କ ଗୁଣ ତଥ୍ୟ ନାହିଁ । ଷୋଡ଼ଶାଙ୍ଗ ଭୂତ ବ୍ୟୂହ ଜଗନ୍ନାଥ ଷୋଡ଼ଶଙ୍କର ଯେ ସୀମା ନାହିଁ ॥ ୫ ॥

ଷଟେ ବୃକ୍ଷ ଥିବେ ଦେବ ବଟମଙ୍ଗଳା ବଟ ଗଣେଶ ହୁ ବସି ଅଛୁ । ବଡ଼ ଆର୍ତ୍ତ ହୋଇ ଅଛିଁ ଗୋସାଇଁ ଦୀନ ଅଗ୍ରଗେ ନ ବୋଲୁଛୁ । ନରସିଂହନାଥ । ନଟରେ ଯୋଡ଼ୁଛି ପ୍ରଭୁ ହସ୍ତ । ବସିବାକୁ ମନ କଳ୍ପବଟ ସ୍ଥାନ କ୍ଷେତ୍ରପାଳ ଏ ଯେ ବ ଅନନ୍ତ ॥ ୬ ॥

ଲସ୍ତୁ ବଇକୁଣ୍ଠ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ପନ୍ତ ଏ କେଉଁ ସ୍ଥାନ କହ ମୋ ଭାଇ । ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲ ଉତ୍ତ କାଳ ଚତୁର୍ଭୁଜ ସାକ୍ଷାତ ମୁକ୍ତି ପାଇ ସେ ଏଠୁ । ମୁକ୍ତି ମଣ୍ଡପ ଯେ । ଲସ୍ତୁ ଧର୍ମ ଶାସ୍ତ୍ର ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞଙ୍କ । ଲକ୍ଷ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦୋଷ ମୋକ୍ଷ ହେବା ଅସ ଜନଙ୍କ ଖଣ୍ଡିବ ଶଙ୍କା ଦଣ୍ଡ ॥ ୭ ॥

ଲଙ୍କ ଗୋ ବିମଳା ହୋଇ ସୁକୁଶଳା ଭଣ୍ଡ ଗଣେଶଙ୍କ ଯାକେ ରଖି । ରକ୍ତ ନେଦେ ବନେ ହନୁମାନ ଗର୍ଦ୍ଦେ ଦେବ ଦେଗ ଯାଅ ରଖି ରଖି । ଭୁବନେଶ୍ୱର ଗୋ । ବେହା କାଳଭାଦ୍ର ସରସ୍ୱତୀ । ରକ୍ଷାକାରୀ ମୋର ଜାଣୟୀ ଦିଗଭର ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯେନ ମୋ ବିନତି ॥ ୮ ॥

କଷ୍ଟ ମୋ ଶୀତଳା ତୋ ଭାଗ୍ୟ ବୋଲ ଶୀତଳତା ଗୁଣ ନାହିଁ କହୁ । ଯଥାର୍ଥ କଳ୍ପନା ଜାଣିନାଁ ଗୁ ଅନ୍ୟ ବାରଷ୍ଣ ନାଗପୂଣ ନହୁଁ । କୋଇଲ ବୈକୁଣ୍ଠ । ପୁଣ୍ୟା ବଶଙ୍କର ପ୍ରାପ୍ତି ପୃଷ୍ଠ । ଯଜ୍ଞ ରଖି ଯେନ ଧ୍ୱଜ ଚକ୍ର ତଥ୍ୟ ଯାହା ଦାନ ହେବ ଏ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ॥ ୯ ॥

ମନ ଗଲାବାଗ ରୁଲଧୀତଉଷ ସ୍ନାନ ମଣ୍ଡପ ନିର୍ମିଲଛନ୍ତି । ମନେ ହେଲା ମୋର ଏ ପାତାଳେଶ୍ୱର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କୂପ ଜଳ ପରିମଳ । ବେହା ଲୋକନାଥ । ପୂର୍ତ୍ତି ନୋହିବ ବ ମନୋରଥ । ମହାଭୟ ମୋତ ହେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଅଗେ ଦେଖୁ ଅଛୁଁ ବେଢ଼-ହସ୍ତ ॥ ୧୦ ॥

ଭସ୍ତୁ ମନେ ହେଲ ଜନ ମେଳା ମେଳା ଯାଅନ୍ତି ଅସନ୍ତି ପଲ ପଲ । ଭଗ୍ନ ମୋ କପାଳ ଦେବଦସ୍ତ ଫଳ ନପାଇ ଯିବାକୁ ଶୁଭ ସ୍ଥଳ । ଜଗନ୍ନାଥ ଧାମ୍ନି । ସର୍ବଦିନେ ଭକତଙ୍କୁ ଅଇନ । ଭବ ଦମ୍ଭକାଶ ଶିବ ବ୍ରହ୍ମାପଞ୍ଚ ଭାଗ୍ୟରେ ମୁଁ ଦର୍ଶନ ପାଇଲି ॥ ୧୧ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶ ହାର ।

ବଡ଼ ଦେଖ ଦମ୍ଭ ଏ ଗରୁଡ଼ ଖମ୍ବ ଚନ୍ଦନ ଅର୍ଗଳି ଯାଏ ଗଲି । ବଡ଼ ଶୋଭାବନ୍ତ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ଯାକ ବେଢ଼ାପରି ନ ପାରନ୍ତି କଲି । ବେଢ଼ ବାହାର ତେଣେ ଘନାଘନ ଶବ୍ଦ ହେଉଅଛି । ବସିଣ ବ୍ରାହ୍ମଣ କରୁଛନ୍ତି ଧ୍ୟାନ-ଜେତେକ ବସି ସେ ଯୋଗାଡ଼ନ୍ତି ॥ ୧୨ ॥

ଫେରି ମୁଁ ପାଇଲି ଫେରୁଣା ହୋଇଲି ଫଟିକ ରୂପେ ଦର୍ଶନ ମୁଁ କଲେଁ । ଫଳଦ ଦେବ ହଳଧର ହର ଭଗ୍ନ ପାଇ ସାକ୍ଷୀ ଦଣ୍ଡ ନଭ ପଶ୍ଚିମରେ । ପୂର୍ବ ସିଂହାସନ । ପାପତ୍ରସ୍ତ ଦେବ ଯୋଗ୍ୟ ପୁଣ । ଫେରନ୍ତି ଖେଳ ଅଚେତ ମହାବାହୁ ଯାଆନ୍ତି ପଥ ଯେ କାରଣ ॥ ୧୩ ॥

ପ୍ରକାଶ କରିଲା ଏବେ ମେ କ୍ଷଦାତା ପ୍ରଣବ ପୁରୁଷ ରଘୁନାଥ । ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେମର ମୋତି ହୀରାବାର ଜଣାଇ ରୁନ୍ଧି ନାଥ ବଳ । ପିଣ୍ଡି ତାଙ୍କୁ ଦେଲ । ପଣ୍ଡାଏ ସଂଘ ବୋଲି କହଇ । ପଣ୍ଡା ପେଣ୍ଡା ସେଣ୍ଡା । ଭୁବନଙ୍କ ଦେଣ୍ଡା ବେଢ଼ା ଗୁଳ ଯାଏଁ ମୁଁ ପଳାଇ ॥ ୧୪ ॥

ନମସ୍ୟ ଦେ ଦେବ ନାଗଙ୍କ ପ୍ରଲମ୍ବ ନିଗମ ନିର୍ବିକଳ୍ପ ବେ ଡାଇ । ନଗେନ୍ଦ୍ରଗମନ ନାଥ କର ବେ ବୃଗାର୍ଥ ନିଯୁକ୍ତାଦ୍ର ଦେ ଥାଏ ଯାଇ । ନାଥଙ୍କ ଯେ ବେଢ଼ା । ସ୍ୱରଣ କଲି ଦେଖି ବାହୁଡ଼ା । ନମସ୍ୟ ବୋଲଣ ଶ୍ରୀମୁଖ ଚର୍ବଣ ପଟ୍ଟ ଗଲି ଅସି ଦ୍ୱାରେ ଛିଡ଼ା ॥ ୧୫ ।

ଧରଣୀ ହୋଇଲି ଯାଇଁ ଏବେ ଭଲ ମୂର୍ତ୍ତି ସେଥି ସର୍ବ ପାପ୍ତି ହୋଇ । ଧର୍ମାର୍ଥରେ ଅସି ରତ୍ନ ନାମେ ଘୋଷେ ଧ୍ୟାନ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରୁଁ ଯାଇ । ଏତା ଶ୍ରବଣ ଯେ । ଦେଖିଲୁଁ ନ ଦ୍ୱାର ହେଲ ଅସି । ଧର୍ମାଧର୍ମ ଫଳ ଦେବା କର୍ତ୍ତା ମୂଳ ବୋଲି ଲୋକନାଥ କାଶୀବାସୀ ॥ ୧୬ ॥

ଦର୍ଶନ ହୋଇଣ ଯାଉଁ ଏବେ ପୁଣ ଦ୍ୱାଦଶୀଶ୍ୱର ମଠ ଲଙ୍ଘି ପୁଣି । ଦର୍ଶନ ଶୋଭନ କପାଳ ଲୋଚନ ପାଣି ଗଙ୍ଗା ଶିରେ ଧରି । ସିନ୍ଦୂର ଯୋଗେଶ୍ୱରେ ଲାଗି ଅଛି । ଦର ଘୋର ନାଦ ଗୁଞ୍ଜନ ପ୍ରମାଦ ଶୋଭିଥିଲି ମୋହି ଥରୁ ॥ ୧୭ ॥

ଥଳ କୂଳ ମାତ୍ରଁ ବନ୍ଧ୍ୟା ପ୍ରତ୍ତି ସେବ ଉଠନ୍ତି ଲହରା ମାଉ ଥରେ । ଥକ୍କି କଲି ମନ ଦେଖି ମୁଁ ଅଷ୍ଟମ ଘୁଁ ଘୁଁ ନାଦ ଦେବ କହେ ଶାସ୍ତ୍ର । ତୀର୍ଥ ନାସ୍ତି ଯେ । ଲହଡ଼ା ଭାଙ୍ଗି କରି ମନ । ଥୋଇ ବାଏ ଦେଖି ବିଲାଇ ଧାବନ୍ତ ସାଗରେ ପଶି କ୍ଷଣ ଥନ୍ତି ଛନ୍ଦ ॥ ୧୮ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ଗୀତ ।

ଛାଡ଼ିକ ପଶ୍ଚିମେ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଯାଇଣିଲେ ନଗରୁ ଅନ୍ୟ ତୀର୍ଥ ଦର୍ଶନ । ତହିଁ ସ୍ୱର୍ଗ ଦ୍ୱାର ଯେଣିକି ସୁହାଗ ଦେବ ମନ୍ଦିର ଉଦ୍ଧାର ସ୍ଥାନ । ତହିଁ ଯାଚକ ଯେ । ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାହିଁ କ ଭରେ ମୁହିଁ । ତଥ୍ୟସ୍ଥାନମାନ କରିବା ଦର୍ଶନ ଶ୍ୱେତ ଗଙ୍ଗାଜଳ ଭଲ ନାହିଁ ॥ ୯ ॥

ଜଣ ହେଲା ହେଲେ ଅଭଡ଼ା ନମିଲେ ବେଗଗାମୀରେ ଯେ ଶୁଦ୍ଧ ଅଛି । ଅଣିନିଶ୍ଚସ୍ଥାନ ତଳାତଳେ ଜାଣ ଭଜ ଦନାନ୍ତରେ ନାହିଁ କିଛି । ପଢ଼ି ଥାଇ ଅମୃ । ବୋଲବେ ଏଠାରୁ ଗଡ଼ ଦମୃ । ଅଣାକାରଟଉ ଛାଙ୍କ ଶୁଣ ସ୍ମର ଚନ୍ଦିତୀର୍ଥସ୍ଥାନ ଏହୁ ଶୁଭ ॥ ୧୦ ॥

ଝଙ୍କରଙ୍କ ଦେଖ ନାଥ ମନ୍ତ୍ର ଲୋକ ନାନାଜାତୀୟ ମୁନି ଏ ପୁରୀ । ଝମପଣେ ହେଲେ ଉଦର କମନ୍ତ୍ରେ ଭସ୍ମୁଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦକୁ ଧରି । ବଳେଶ୍ୱର ଦେଖ । ଦସିଯା ମହାବୀର ଦେଖେ । ଝଲଲ ମୋ ମନ ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ସ୍ଥାନ କରେଟେ ବସି ଲଭିବା ସୁଖ ॥ ୧୧ ॥

ଞବ ଲମ୍ବୁ ଅଛି ପରଶ କ ଅଛି ଯାଚକେ ଜଗିଛନ୍ତି ସେବାୟ । ଞକାପଡ଼ା ହେଲେ ଅଛି ଅଶ୍ୱାମୂଳେ ଥଉ ନାହିଁ କିଛି ସେ ପଙ୍କ । ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ସ୍ଥାନ । ମାର୍କଣ୍ଡେଶ୍ୱରଙ୍କର ଦର୍ଶନ । ଞଙ୍କା ଦୁଃଖୀଙ୍କର ଶୁଣିଲ ଏଥର ପାଉଲ ଲୋକେ ପଏଁ ଦାନ ॥ ୧୨ ॥

ଟଙ୍କା ଟଙ୍କବଳ ଯାଉଁ ସେ ବାହାର ପଞ୍ଚତୀର୍ଥ ହେଉଛି ଅଛି ପୁରୀ । ଟଙ୍କାରଗଡ଼ ଦ୍ୱାର ନରେନ୍ଦ୍ର ପୁଷ୍କର ତହିଁ ଦେଖିବା ନିର୍ମଳ ବାରି । ଟିକ କରେନ୍ଦ୍ର ଯେ । ଟାବ ଚନ୍ଦନ ଯାତ୍ରା ଏଠାକେ । ଟଙ୍କ ବେଶ୍ୟାଗଣ ହୋଇଣ ଉଛନ୍ନ ଦେଖ ବସିଛନ୍ତି ଯେ କୋଠାରେ ॥ ୧୩ ॥

ଠିପି ପ୍ରେମାଶ୍ରୟ ମାଧବୀ ଅଳସ୍ୟ ଦର୍ଶନ ସାର ଶରଧା ବାଲି । ଠଳ ଠଳ ନୋହି ଏ ଠାବରେ ଭାଇ ପ୍ରେମ ଅଳଙ୍ଗନ ଦିସୁଛିଲ । ଗଡ଼ାଗଡ଼ି ହେବା । ତହୁଁ ଶୁଣିଥିଲ ଇସ୍ପ ଏ ପୁର । ଠାଲ ଯେଠା କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଗି ପ୍ରେମ ରଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦରୀ ଦେଖ କ ମନୋହର ॥ ୧୪ ॥

ଡପୃମ ଚଉଣ କହୁଥିଲ ପୁଣ ଗୋଲମାଧବ ସେ ଏହି ସ୍ଥାନ । ଡସୃମେ ଛାଡ଼ିଣ ଲୁଚଇଲା ତନ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଧାର୍ମିକଙ୍କ ପ୍ରଜା । ତାଙ୍କ ପୁଷ୍କରିଣୀ । କମଠେ କ ରୂପେ ଟଣାଟଣି । ଡପୃମିତ ସାଇ ପାଦ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ବାଏ ଧାଇ ଯାଉଁ ଦେଖୁଁ ଚକ୍ରପାଣି ॥ ୧୫ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଟଗଡ଼ା ବରଣ କରଇ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅଟ ନୃସିଂହନାଥ ଏ ଦେଶ । ଟଣ୍ଡପଣ ଥାଉ ଅଗ୍ନାରୁ ପଇବା ଜେତେ ପଥକେ ଦେଖିବ ମୁଁ । ନୀଳକଣ୍ଠେଶ୍ୱରେ । ମହା ପୂଜ୍ୟମାନ ଏ ଈଶ୍ୱର । ଟଗଡ଼ା ନଗର ସୁବେଦୀ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପଞ୍ଚ ତୀର୍ଥ ଯାତ୍ରା ହେଲୁ ପୂର ॥ ୧୬ ॥

ଢଗିଧଉଡ଼ାଣି ହରେ ଚନ୍ଦ୍ର ହୁଇ ଜଲରୂପେ କ୍ଷେମ ନେତ୍ର ହଲ । ଜଗ- ଛବେ ଯଣ ଜଣି ଯେନ ନସ ପ୍ରସାଦ ପଥ କାଇ ହକଳ । ଭୁମ୍ଭ ପ୍ରସାଦେ । ତୀର୍ଥ ଯାତ୍ରା ଶେଷ ହେଲା ଅନ । ଯଣ ଭୁମ୍ଭ ଗାଇ ଯାମିନୀ ଧୂନ୍ଦାଇ ହାଲ ଦେବ ଭୁମ୍ଭ ପ୍ରେମଜ୍ଞ ॥ ୧୭ ॥

ଲୁହ ଦେଖାଇ ପଣ୍ଡାଏ ବସଇ ଡ଼ାକଇ ଥସ ହେ ତୀର୍ଥଯାତ୍ରୀ । ହୁଡ଼ା ଶ୍ରୀଯାପଡ଼ା ପ୍ରସାଦ ପାଇବା ଯାତ୍ରା ଦେବ ଛାଡ଼ା ଦଥ ହସି । ଥାଇବା ନହାଥ । ଭୁମ୍ଭ ଯଣ ଗୁଣ ଗାଉଥିବୁଁ । ଛନ୍ଦ କରଣିଣ ଝଙ୍କା ସବୁ ଗଣ ହୋଇଲ ବୈକୁଣ୍ଠ ବେଗେ ଯିବୁଁ ॥ ୧୮ ॥

ଚମଡ଼ଲ ଦେଖି ପ୍ରାଣ ଗଲ ଶୁଖି ଦୁଃଖିତ ଘଟେ କଷ୍ଟ ହାଉଲ । ଚଲୁ- ହଉ ଦେବ ଯାତ୍ରା ଦ୍ରବ୍ୟ ଥିବ ଯାତ୍ରା କଷ୍ଟ ଦେଇ ଯାଉଁ ଚଲ । ଏହି ସ୍ଥାନରେ ଯେ । ତଲେ ଚମ୍ପବାଗ ସୁଖ ନାହିଁ । ଗୃଷ୍ଟ ଦର୍ଶନ କଥ ପଣ୍ଡା ଗଣି ଡଉଗ ନେଇ ଯାଅ ହେ ଭାଇ ॥ ୧୯ ॥

ଉଇଁ ଥିବ ଯେଉଁ ଦର୍ଶନକୁ ମନ ଉଆଁସ ପ୍ରାପ୍ତେ ଛୋଡଲ ତାଣ । ଉଦସ୍ତ ଗୃହର କଙ୍କାଲ ଏଥର ବାଢ଼ ବ୍ୟାପିବା ଯାତ୍ରୁ ମନ । ସଙ୍ଗେ ଥିବା ଜନ । ସମସ୍ତେ ପଥଗାମୀ ହୋଇଲେ । ଉଦବେଗ ହୋଇ ସତ୍ୟବାଦୀ ଗଲେ ସାକ୍ଷୀଙ୍କ ଦର୍ଶନକୁ ସେ ହଙ୍କେ ॥ ୨୦ ॥

ଘସା ଚଢ଼ାଇ ଏ ଲୋକଙ୍କୁ ସତ୍ୟେ ମିଳ ହରି ଦେଇ ପୁଣ୍ୟ ଲୁଡ଼ । ଘରଠୁଁ ଅସିଛ କୁଣ୍ଠିତ ହେଉଛ ଶାସନୀ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କର ପେଣ୍ଡ । ଯାତ୍ରା ଅଷ୍ଟ ଦଥ । ଗୁଡ଼େ ଅଶୀର୍ବାଦ କେଇ ଯାଅ ! ଘରବାଡ଼ି ଦେଖ ନଡ଼ୁଅ ଅଲେଖ ମିଷ୍ଟଭାଷା ଲୁହା- ମାନେ ଗଣ୍ଡ ॥ ୨୧ ॥

ଗମିଲ ହ ଘର ନଚହୁଁ ଏଠାରେ ଯୋଜନମାଳ ଲାଗିଲାଣି ଦେଖ । ଚଣ୍ଡି- ହାଟେଶ୍ୱର ସ୍ଥାନରେ ଘର ଯାଉଁ ହେଲିବାର ମହାସୁଖ । ଏଣେ ଯାନ୍ତଣ ଯେ । ଭୁବନେଶ୍ୱର ହେଲା ଦର୍ଶନ । ଗମିଲ ହ ଭାଇ ହେଉଳ ଯେ ଏହି ଘୁସି ପାଲୁ ଉଇ ସୁଗଠଣ ॥ ୨୨ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଚନନେ ପ୍ରକାଶ ଗୋଛାପତ୍ର ତନ ଭୂଷଣ ଦାଣ୍ଡଗଣ ଗନ୍ଧ । ଗଜାଭ ମୁକୁଟ ଝଙ୍କୁଛୁ ଶ୍ରବଣ ଏ ଭଲ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ମାହିଁ ମୁହଁ । ଖଣ୍ଡଗାଥ ଅଛୁ । ଏଠା ସଙ୍ଗେ ଗୁଣ ପଢାଗୁଡ଼ । ଗଣ୍ଡା ପୂର୍ବ ଦାବୁ ପୂଜା ଗୀତ ସବୁ ସୁନ୍ଦରୁ ଗାଢ଼ ଏ ମୋହୁ ଅଛୁ ॥ ୩୩ ॥

ଜଜନ୍ତୁ ସଡ଼ଲ ଗୋଛ ସ୍ଥାନ ଗଲ ଯାଇଁ ଛଳ ଦାନ ବର୍ମାର । କଷ୍ଟ ସମାନ୍ଧ ହେଉ ମୁଁ ଅନୁଚ ଦଣ୍ଡ ରହିଥିବ ତା ରାବ । ଜଲ ପ୍ରକାଶ ଯେ । ଦଣ୍ଡକନେ ନ ସ୍ତ୍ରବ ଦୋଷ । କର୍ତ୍ତା ସବେଶ୍ୱର ତାଙ୍କର ଦାନର ସେବ ଜଣାଏ ଦଣ୍ଡାଶ୍ରୀ ଦାସ ॥ ୩୪ ॥

—*:*:*—

ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଜଣାଣ ଚଉତିଶା ।

—*:0:*—

ରାଗ—କାମୋଦୀ ।

କୃଷ୍ଣ କମଳା ରମଣ କେଶବ ହୃଷୀକେଶ କରୁଣା କର ଯାଦବଶ୍ରେଷ୍ଠ । କଂସାରି ଦୈତ୍ୟାରି ବାମନା ପଣ୍ଡିତାର୍ଯ୍ୟ ମୁକୁନ୍ଦ କର ଭରୁଁ ଦାବ ହେ । କମୃପାଳ । କୁମ୍ଭୀର ମୁଖୁଁ ଜଗତର । କରୀନ୍ଦ୍ର ରକ୍ଷ ହେ ଈଶ୍ୱର । କାଟି ବସନ ଦେଲୁ ଦ୍ରୌପଦୀ ଲଜ୍ଜା ଫେଇ ଦୀନାର୍ତ୍ତ ରକ୍ଷାକାରୀର ହେ ॥ ୧ ॥

ଖେଳନ୍ତୁ ବୃନ୍ଦାବନ ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତି ଜଗନ୍ନାଥ ଅଖିଳନାଥ ହେ ଗୋସାଇଁ । ଖଳ ନାଶନ ପାଇଁ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ଯେ ତୋର ଭକ୍ତ ରକ୍ଷାକାରୀ ମହୀ ହେ । କ୍ଷେତ୍ରପାଳ । ଖ୍ୟାତାଯନ୍ତେ ନେତ୍ରକୁ ଗାଅ । ଖଣ୍ଡ ମୋ ଦୁଃଖ ଅପମୂଳ । ଖୋଜି ଦୀନ ଜନ ଜଣାଏ ଖଗାସନ ନ ଶୁଣେ ଭବ ଜନ୍ମମୂଳ ହେ ॥ ୨ ॥

ଗରୁଡ଼ଧ୍ୱଜ ହର ଗୋବିନ୍ଦ ଗିରିଧାରୀ ଗୋପାଳ ଗୋଗୋଷ୍ଠ ପାଳକ । ଗିରି ଟେକା ଅନନ୍ତ ଗୁଣ ଜବ ଅନ୍ତ ନ ଜାଣେ ଭବ ସେଗୋବେଶ ହେ । ଗୁଣଲବ୍ଧ । ଗୋପୀବଲ୍ଲଭ ଧର ବୋଧ । ଗୋପଲ ନାମ ଯେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ଗୋପାଳକ ମୁଁ ଗୃହୀ ଅଛି ପ୍ରାପ୍ତ ତୋର ମାୟାଜାଲରେ ଛନ୍ଦି ବଦ୍ଧ ହେ ॥ ୩ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଘନଶ୍ୟାମ ଘଂଶ ଶୋଭା ଚନ୍ଦ୍ର ବଦନ ନୃସିଂହ ଘଃନାଙ୍କ ନାଥ । ଘାଣ୍ଟି ହେଉଛୁ ଗାର୍ବ ନାଶର ପୁଣ ଶେଷ କୁଥରେ ବାଳ ଦମାର ନନ୍ଦ ହେ । ଘନନାଥ । ଘୃଣା କର ମ ସ୍ତୁ ଏ ବ୍ୟର୍ଥ । ଘୋଟି ଦେବ ନାଶନେ ଅର୍ଥ । ଘଣ୍ଟାଳି ସେ ନଦାର ସନ୍ତେ ଦୁର୍ବ ଘାଉ ହୋଇଣ ଭବନେ ଅନାଥ ହେ ॥ ୪ ॥

ଙଙ୍ଖ ଦନ୍ତ ଙ୍କବ କରୁଛୁ ଙ୍ଗାନସ୍ତବ ଠାବ ନ ପାଇ ଭ୍ରମୁଅଛୁ । ଙନନ୍ତ ଭବ ଗର୍ଭ ଅନନ୍ତପୁରକୁ କୋଡ଼ ବାଗ୍ରାଦ ପଦସ୍ତ ମେଲଛୁ ହେ । ଙ୍କଗ୍ୟବନ୍ତ । ଙନାଦ ଙଲକ୍ଷ ଅବ୍ୟକ୍ତ । ଅବ୍ୟୟ ହେ ଅଚ୍ୟୁତ । ଅଙ୍ଗ ଯୋନି ସେ ଥସ୍ଥ । ଙନ୍ତର ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ଦାସକୁ ନଙ୍କର ଙ୍କବଳ ହେ ॥ ୫ ॥

ଚକ୍ରଧର ଦସ୍ତନ ଷଣ୍ଡ ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ର ଗଦା ପଦ୍ମ ଶ୍ରୀପଦ୍ମ । ଚରଣ ଚକ୍ର ହେଲେ କ ଭକ୍ତ ଧାଇ ଚନ୍ଦ୍ରାନନ ହେ ଜଗଦ୍ଭୂତେ ହେ । ଚକ୍ରପାଣି । ଚଉଧାର ଦେବାକୁ ଅଗ୍ରଣୀ । ଚତୁର୍ଦ୍ଧାମୂର୍ତ୍ତି ତୁ ଠାଣି । ଚତୁର୍ବ୍ୟୂହ ସେ ଚନ୍ଦ୍ର ନ ପାଇବ କ ମୁକ୍ତି ଅଛିବ ମୋ କର୍ମକୁ ଜାଣି ହେ ॥ ୬ ॥

ଛତ୍ରଧାରୀ ଛନ୍ଦ ଅଙ୍ଗ ଛତ୍ରାଚ୍ଛ ନାସ୍ତି ଷଙ୍ଗ ଛଇଳ ନାଗର କୁତାଇ । ଛଳ ମାୟୀ ବେଶାଇ ଛନ୍ଦାନୁବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ କରଜବନ୍ଧ ଗୋପବାଳେ ହେ । ଛୋଳୁଲେଶ । ଛନକା ଦେଖାଇ କ ନାଶ । ଛେତ୍ରଖଣ୍ଡ ଜାଣ ଭୁମ୍ଭ ଦାସ । ଛଡ଼ା ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଅନ୍ନ ଭକ୍ଷି ଉଦର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସେବାକୁ ବଳୁଛୁ ମାନସ ହେ ॥ ୭ ॥

ଜଗଦାତ୍ମା ଜଗତ ଯଦୁପତି ଶ୍ରୀମନ୍ତ ଜଗଦୀଶ ସେ ଜାନକୀନ୍ଦ୍ର । ଜଗତବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ଜ୍ଞାନପଦ ଦେଖାଇ ଜଗନ୍ନାଥ ବୋଲାଅ ତଣ୍ଡ ହେ । ଜଗଦ୍ରୂପ । ଜଗଦାଧାର ଦଣ୍ଡ ତାପ । ଜନକ୍ଷାପତି ଦର୍ପ କୋପ । ଜାହ୍ନବୀ ନର୍ତ୍ତ୍ମୁ ହେଲ ସଗର ଉଦ୍ଧରିଲ ମୋ ଅପରାଧ କ ଏ ଡ୍ରଜାଏ ହେ ॥ ୮ ॥

ଝାଡ଼ ବନସ୍ତରରେ ଋଷି ମଣ୍ଡଳୀ ଉଚ୍ଚେ ଝଲ୍କନା ଦାଢ଼ା କୁହାଇଲ । ଝାଡ଼ ବୃନ୍ଦାବନରେ ସାବଲୀଳା ଛଳରେ ଗୋପୀଙ୍କ ବାଞ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ କଲ ହେ । ଝୁଲିଚଲ । ଝାଡ଼ ଦନୋଦ୍ୟ ସେ ଲୀଳା । ଝୁଣିବା ମାୟା ଦେଖାଇଲ । ଝୁରୁଛୁ ମୋର ଅକ୍ଷି ଭୁମ୍ଭ ମହିମା ଲକ୍ଷି ଝଗଡ଼ା ଗର୍ବ ଦିନ ଗଲା ହେ ॥ ୯ ॥

ଞଯୁଗନଙ୍କ ହୋଇଣ ଞଗମ ବ୍ରହ୍ମ ଗୁଣ ନିର୍ବିକଳ୍ପ ହେ ଞନସ୍ତନ । ଞାନ୍ୟାନନ୍ଦ ମୂରତି ଦେଖାଅ ତବ କେମନ୍ତେ ଦାସକୁ ନ କର ଞଥନ ହେ । ଞତ୍ୟାଥାଞ । ଞଜ ଦାସକୁ ରକ୍ଷାକର । ଞବାସ ପଥ ଶ୍ରୀପୁର । ଞବଙ୍କୁଣ୍ଠ ଭୁମିଲେ ଅଶୋକ କାହା ମୂଳେ ଏହା ସେ ତୁଦପ୍ରେ ହାତ୍ରର ହେ ॥ ୧୦ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଟାଣ ଘାଗି ବୃନ୍ଦାବ ଧନଙ୍କ ସଙ୍ଗ ଦୂର କରି ଯୋଗାଇଲୁ ସେ ପଥ ।
ଟଙ୍କିଲ ପଡ଼ୁଥିଲ ନୁଥନ୍ତୁ ନାଶ୍ରି ହେଲା ଜୀବଧ ଚଳୁଅଛୁ ଯଥା ହେ । ଗଦାବନ୍ତା ।
ଟଳ ଟଳ ମଦନ ଗିଛ । ନେଉଳ ଧନେ ନସୁଲସା । ଟେକ ଟେକା ମୁଁ ହୋଇ ସେସବୁ
ଭାବୁ ଥାଉଁ ମୋ ଭାଲେ କିମ୍ବାଶ କପଟ ନେ । ୧୧ ॥

ଠାକୁର ଠାବଦାଣ୍ଡା ଠୂଳ ବୃନ୍ଦ ହେ ଶ୍ରୀଚା ଶୋଭା ସ୍ୱ ଏହା ଭବ ସ୍ଥଳେ ।
ଠଉ ସ୍ୱଜନବା କଥା ଜଣିବା ସମର୍ଥବା ଧଣ ନେଗାଥ ଜ୍ଞାନ୍ତା ଭୁଲେ ହେ । କୂର୍ମରୂପୀ ।
ଠିକ ଜଣାଇ ଦୃଥ ତୋପରେ । ଠେଙ୍ଗା ନ ପାଇ ମୁଁ ସବେ । ଠୂଳର ଦେବା
ପାଇଁ ଯେବେ ଅଛନ୍ତି ଏଣୁ କାହା ବେଦା ମୁଁ ଜାଣା ପରେ ହେ ॥ ୧୨ ॥

ଡ଼ର ଜନ୍ମସଙ୍କରେ ଖଣ୍ଡ ଦ୍ୱାସ୍ତବଣରେ ରଣଭେରୀକି ବୋଲଇଲ । ଡ଼ାଳୁ
ବୃଜମଣ୍ଡଳେ କ୍ଷୀରଗୋସ୍ତ ସେ ସ୍ଥଳେ ଅବର ଗୋପୀନାଥ ହେଲ ହେ । ଯାଚନ୍ତରେ ।
ଡ଼ାକନ୍ତୁ ପକାଇ ଦଇବ । ଡ଼ରି କଣ ପାତାଳେ ଜଣି । ଡ଼ଗ୍ରଇ ବସ୍ତିନାଦେ ବାଲ
ଧ୍ୱଂସି ଶ୍ରୀବଳେ ଡ଼ାକ୍ତ ହେଲ ବୃଜ ବାଳୀକ ହେ ॥ ୧୩ ॥

ଢୋକାଇ ପ୍ରେମରସ ଜାହ୍ନାଠାରେ ସନ୍ତୋଷ ଢାଳପଣରେ ବାହାପରେ ।
ଢକ୍କାରସବର୍ଣ୍ଣ ହେଟେଠାରେ କାଥନ ଦୁଷ୍ଟ ଯିବନା ଭାବନ୍ତରେ ହେ । ଢବଣାଇ ।
ଢାଯ ତୁମ୍ଭ ଅଗମ୍ୟ ପୁଣି । ଢାଲେ ଅନାଥ ଭାବ ଟାଣି । ଢୂଳ ଚରଣାମୃତ ଜର-
ମୋଡ଼ ରହେଁଛ ନଗ୍ରଣେ ଯୋଡ଼ଅଛୁଁ ପାଣି ॥ ୧୪ ॥

ଣାକାର ପୁରୁଷ ଅଣିମା ତୁମ୍ଭ ପାଶ ଅଣିମାଦି ଦେବାର କର୍ତ୍ତା । ଅଣିଯୂନ
ସିଥୁରେ ଲଭନ୍ତ ସବୁଠାରେ ଅଣି ନାଶନେ ଜଗଲ୍ଲିକ୍ଷତା ହେ । ଅଗମ୍ୟରେ ।
ଅଣୁବୀକ୍ଷଣ ରୂପଧାରୀ । ଅଣୁ ପ୍ରମାଣେ ଅଛ ପୂରି । ଅଣିମାହିଁ ମୋହର କୃପା-
କାଥି ମୋ ଠାର ଦୟା ନୋହୁଛୁ ତାଳପଲ ହେ ॥ ୧୫ ॥

ତୈଲୋକ୍ୟନାଥ ପ୍ରଭୁ ଦେଖାଇ ମାୟାବଳୁ ତିପଥ ଭାବେ ଗେଲା କାଣ ।
ତତ୍ତ୍ୱପୁରୁଷ ହେ ତତ୍ତ୍ୱ ତତ୍ତ୍ୱାବଲୋକାରେ ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞ ତବୃକ୍ଷନା ଯେନ ହେ ।
ତତ୍ତ୍ୱ ବେତ୍ତା । ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନୀ ଭବ ବନ୍ଧୁରେ । ତାହା ମୋ ଉଗ୍ର ନାହିଁ ଉରେ । ତତ୍ତ୍ୱ-
ଜିଜ୍ଞାସୁ ସେ ମୁହିଁ ତତ୍ତ୍ୱାଗ୍ରହଣେ ଯୋଗ୍ୟ ରକ୍ଷକହୋଇ ତାଣ ମୋତେ ହେ ॥ ୧୬ ॥

ଥାଟ ଜ୍ଞାନ୍ତୁ ସାଗରେ ଦାରୁଜ ରଥପତେ ବଡାସ ମହିମା ଦେଖାଇ । ଥାଇ
ସାକ୍ଷୀରୂପରେ ଅର୍ତ୍ତନାଦ କର୍ଣ୍ଣରେ ଡ଼ାକିବା ଶୁଣଇଥ ତହିଁ ହେ । ପକ୍ଷୀଦୂଃଖ ।
ଥିରକଲ ଘଣ୍ଟା ତଳରେ । ସ୍ଥଳ ପାଇଲା କାକଳରେ । ଥିଲା ପାପିଷ୍ଠ ଦ୍ୱିଜ ଅଜା-
ମିଳକୁ ହେଳ ନାମ ଧର୍ମେ ରକ୍ଷାକାରେ ହେ ॥ ୧୭ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଦାମୋଦର ଦଗ୍ଧଛ ଦୀନବନ୍ଧୁ ଦ୍ରବାଣ ଦିଧାମ ହେ ଦରୂପାନନ୍ଦ । ଦଣ୍ଡବଧ୍ୱ ଦଦଣ୍ଡ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଯେ ପୁଣି ଦିମୂର୍ତ୍ତି ହୋଇଣ ଅନନ୍ତ ହେ । ଦୟାନିଧି । ଦଧିବାମନ ଦର୍ବ ସିଦ୍ଧି । ଦାନବାରି ଦେବାଙ୍କୁ ବୁଦ୍ଧି । ଦେଖାଅ ହେ ଦର୍ପଣ ଦର୍ଶନ ଦେବ କାହା ଦର୍ପଣ ଦେଉଅଛୁ କଥି ହେ ॥ ୧୮ ॥

ଧରଣୀଶ୍ୱରଧର ଧରଣୀଧରାଧରଧରାଧର ଅଜନ୍ମମୂର୍ତ୍ତି । ଧନେଶ ଧର୍ମାଧ୍ୟକ୍ଷ ଧାତାରୂପ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଧାତାଧ୍ୟେୟ ତବ ମୋ ଆର୍ତ୍ତି ହେ । ଧେନୁପାଳ । ଧ୍ୟାନ କରୁଛି ଶ୍ରଦ୍ଧା । ଧ୍ୱାନ୍ତନାଶି ଅର୍ତ୍ତ ନେଇଥିବା । ଧର୍ମବନ୍ଧୁ ମୁଁ ରହି ଧ୍ୱଂସ ହେଉଛି ମୁହିଁ ଧନ୍ୟ ଧର ନାମ ସେ ପ୍ରଭୁ ହେ ॥ ୧୯ ॥

ନନ୍ଦନନ୍ଦନ ଗୁଣ ନନ୍ଦ କି ଯେ ନନ୍ଦନ ନନ୍ଦିତ ନମନ୍ତ ପ୍ରକାଶ । ନରକନାଶ ହରି ନରକାନ୍ତକାରୀ ଜଳ ନାଗପୂର୍ଣ ସେ ଈଶ ହେ । ନଗଧର । ନରେଶ ନରୋତ୍ତମ ସ୍ୱାମୀ । ନଳିନେଶସ୍ତ୍ର ଅଂଶାଠଭ । ନାଗସ୍ତମ୍ଭ ବୋଲିଣ ଶରେଣ କରେ ଧ୍ୟାନ ହେମ ନ ଶୁଣ ନାରବାଭ ହେ ॥ ୨୦ ॥

ପ୍ରାଣେଶ ପ୍ରିୟବନ୍ଧୁ ପହ୍ଲାଦ ରକ୍ଷି ହରି ପ୍ରଣବ ପୁରୁଷ ଗୋସାଇଁ । ପ୍ରଭୁ-ବନ୍ଧୁ ଦେଖାଇ ପଞ୍ଚାଶୀ ରଙ୍ଗ ଏବ ପ୍ରଣିତ ହୃଅ ଏ ମୋ ଦେହ ହେ । ପୁରନ୍ଦର । ପୂର୍ଣ୍ଣମଳନେଶ୍ୱର ଶ୍ରୀନାଥ । ପୁଣ୍ୟଶ୍ରୀକାନ୍ତ ପୁରୁଷାର୍ଥ । ଖୁନବସୁ ସେ ନାମ ପରମେ-ଶ୍ୱର ଧାମ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ହେ ଭାବାର୍ଥ ହେ ॥ ୨୧ ॥

ଫଳଦ ପ୍ରିୟମୂର୍ତ୍ତି ପ୍ରକେଶ ପ୍ରଭୁ ଲୋକ ପାଳନ ପ୍ରଳୟ ହେ କର୍ତ୍ତା । ଫଣୀନ୍ଦ୍ର କାଳିଦଳ ଫାନ୍ଦିମାୟା ମହିଳା ଲଗାଇଅଛ କି ବ୍ୟଗ୍ରତା ହେ । ପ୍ରେମନିଧି । ଫାନ୍ଦ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଏବେ ସିଦ୍ଧି । ଫେଣ୍ଡ କଷ୍ଟ ଦେଖାଅ ବୁଦ୍ଧି । ଫକ୍କପୂତ ହେଉଛି ଛବାଶ୍ରଦ୍ଧୀ ବନ୍ଧୁଛୁ ଦେଖାଅ କୃପାମୟ କଥି ହେ । ॥ ୨୨ ॥

ବମ୍ଭାଧର ନେଇ ବଭ୍ରୁ ବଳାନୁଜ ଅମ୍ବୁଜ ବଳିଧ୍ୱଂସୀ ବଳିହା ହୋଇ । ବହୁରୂପ ଅଚ୍ୟୁତ ବନ୍ଧୁ ମୂର୍ଦ୍ଧ । ଅଭ୍ରୁତ ବାସୁଦେବ ଶୁଣ କି ନାହିଁ ହେ । ବଳଦମ । ବାଳ-ମୁକୁନ୍ଦ ବୃନ୍ଦନାଭ । ବୃନ୍ଦାର୍ଣ୍ୟ ବୃନ୍ଦାକୁଞ୍ଜ ନେବ । ବଡ଼ ଅର୍ତ୍ତନାଦରେ ଗୁହାରୁ ମୁଁ ଯେ କରେଁ ନ ପାଏଁ କୃପାମୟ ଲଭ ହେ ॥ ୨୩ ॥

ଭଗବାନ ହେ ଭକ୍ତ ଭବ୍ୟ ଦାୟକ ଗୁରୁ ଭଗବାନ୍ ହେ ରଣ ଦାସ । ଭାନୁ-ଜାତୀର ବୁଲ ଭର୍ଗବ ଧାତ୍ରକଳା ଭରୁକ ଯାଉଅଛି ନାଶ ହେ । ଭବତାରି । ଭୂର ଭବ ଭୂତ ଶେଖର । ଭୂତାତ୍ମା ଭୁବନେଶ୍ୱର । ଭୁକ୍ତିଭୋଗୀ ଭୁବନ ଭୀଷଣଦାତା ପୁଣ କରୁପାର ହେ ପଦ୍ମନାଭ ହେ ॥ ୨୪ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ମଞ୍ଜୁକେଶ ମାଧବ ମଣ୍ଡଳେଶ ଏ ଭବ ମଦନ ମୋହନ ମୁରଲି । ମଧୁକର ମଧୁସୂଦନ ମନସିଜ ମୋହନ ମଧୁରବାଳୀ ମନୋହାରୀ ହେ । ମାୟାଧୀଶ । ମହେଶ୍ୱର ହେ ମାୟା ପୁରୁଷ । ମହାପ୍ରଭୁ ମହାଭୂତେଶ । ମହାବ୍ୟାହୃତିରୂପ ମହିମା ତବ କୀର୍ତ୍ତି ମାଧୁରୀ ଶୋଭାକୁ ପ୍ରକାଶ ହେ ।। ୨୫ ।।

ଯଜ୍ଞେଶ୍ୱର ଶ୍ୟାମଳ ଯାଦବପତି ସେ କେବଳ ଯଦୁପତି ଅଟେ ଯୋଗେଶ । ଯୋଗୀଶ ଯୋଗଦାନ କର୍ତ୍ତା ହୋଇ ସେ ପୁଣ ଯାଚକ ଦାସ ରକ୍ଷା କାଣ ହେ । ଯାଦବେନ୍ଦ୍ର । ଜଗି ତୁମ୍ଭ ସେବାକୁ ଯାଉଁ । ଯଥାର୍ଥ ନାହିଁ ମୁଁ ଜାଣିପି । ଜନକା-ତ୍ମଜାପତି ଘେନ ମୋର ବନତ କୁଆସିକୁ ନାମ କି ନାହିଁ ହେ ।। ୨୬ ।।

ରମାଧବ ଶ୍ରୀରାମ ଅବଳ ପ୍ରଭୁରାମ ରଘୁନାଥ ସେ ଦାଶରଥି । ରଘୁକୁଳ ତିଳକ ରଘୁନନ୍ଦନ ଲକ୍ଷ ରଦ୍ଧନ ରଙ୍ଗକ ମୂର୍ତ୍ତି ହେ । ରାଘବେନ୍ଦ୍ର । ରକ୍ଷକନ୍ତା ରେ ଉପଗନ୍ତ । ରଥାଙ୍ଗପାଣି ଗୋପଚନ୍ଦ୍ର । ରଥାଙ୍ଗ ରମାପ୍ରିୟ ରମେଶ ମହାକାୟ ରମ୍ୟ ଶ୍ରୀମୁଖ ଶୋଭା ହେଜ ହେ ।। ୨୭ ।।

ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ମୀଶ ଲଳିତ ପୀତବାସ ଲୀଳାନିଧି ସେ ଲୋକନାଥ । ଲାବଣ୍ୟ ରୂପ ମହିମା ଲୟ ଲଳିତ ଦେଇ ମାଣକୁ କରିବା କି ସ୍ୱାର୍ଥ ହେ । ନୀଳାମ୍ବର । ଲାବଣ୍ୟବତୀ ଗୋପବାଳୀ । ଲଗି ଚହଁଲେ କର କେଳି । ଲଟ ଲଗା ସେ କେବ ମୋର ପାଇଁ ଅଭାବ ନାମ କି କରୁଣା ବାନ୍ଧିଥି ହେ ।। ୨୮ ।।

ବ୍ରଜନାଥ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ବ୍ରଜମୋହନ ଚନ୍ଦ୍ର ବ୍ରଜବଲ୍ଲଭ ବଂଶୀଧାରୀ । ବ୍ରଜକିଶୋର ବୃନ୍ଦ ବୈକୁଣ୍ଠ ନାମ ଧାମ ବେଦବିଦ୍ ବିଶ୍ୱତାପହାରୀ ହେ । ବିଶ୍ୱରୂପ । ବୃନ୍ଦାବନେଶ୍ୱର କଟେକା । ବସ୍ତ୍ରହରଣକା ବସ୍ତ୍ରଦେବା । ବିଶ୍ୱପା ବିଶ୍ୱମୂର୍ତ୍ତି ବିଶ୍ୱଧ୍ୱଜ ଶେଖର ବିଶ୍ୱରୂପ ମୁନି ସ୍ତୁତି ହେ ।। ୨୯ ।।

ସର୍ବେଶ୍ୱର ଶ୍ରୀଧର ସଲଧାମା ଶ୍ରୀକର ଶମ୍ଭୁ ବିରଞ୍ଚି ବିଶ୍ୱକ୍ସେନ । ଶମ୍ଭଦ ଶଷ ବିନ୍ଦୁ ଶୈଳଧର ସୁରଇନ୍ଦୁ ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ଶ୍ରୀଗର୍ଭ ସେ ଯେଜ ହେ । ଶ୍ରୀ ବତ୍ସବ । ଶ୍ରୀନିକେତନ ହେ ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତି । ଶ୍ରୀବାସ ଶ୍ରୀଶ ଶୋଭିତ୍ୟାଦ । ଶ୍ରୀରାମ ଶ୍ରୀନିବାସ ସତ୍ୟଭାମାଙ୍କ ଈଶ । ନିର୍ଦ୍ଦୟ କିମ୍ପା ସେ ମୋ କତ ହେ ।। ୩୦ ।।

ଷଡ଼ଙ୍ଗଚକ୍ର ହେ ହରି ଷଡ଼ଭୁଜ ଚକ୍ରଧାରୀ ଅରକ୍ଷ ମୋ ଦୁର୍ବଳଗ୍ୟ କଳା । ଷଡ଼ବନ୍ଦ୍ର ଅଜିତ ଅରକ୍ଷ ଅବକୁଣ୍ଠ ଏହାକି ତୁମ୍ଭର ଭାବନା ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ । ଷଟ୍‌କର୍ମି ତୁମ୍ଭ ହେତୁ ଧ୍ୟାତ । ଷଡ଼ଭୁଜ ଅଖଣ୍ଡ ଅକ୍ଷୀଣ । ଷଡ଼ଙ୍ଗ ହୃଦ ଦେଇ ମାୟା ରପେ ମଜ୍ଜାଇ କାଳକୁ କର କପା ହେତ ହେ ।। ୩୧ ।।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ନିତ୍ୟଆତ୍ମା ଯୋଗୀ ଯେ ସତ୍ତ୍ୱ ସଦାଶିବ ସୁଧାଂଶୁପ୍ରିୟ । ସନା-ତନ ଅମ୍ବିକୁ ସମାଧି ଦାନେ ପ୍ରଭୁ ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଭକ୍ତି ହୃଦେ ଦଅ ହେ । ସଦାଶିବ । ସଚରାଚରେ ଶୋଭାକାନ୍ତ । ସାର ବିଷୟ ଭବଗତ । ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଧନ୍ୟସୁର ସୁଭଦ୍ର ସୁରେଶ୍ୱର ଭ୍ରମେ ପଶ୍ଚ ସେ ନେଦସୂକ୍ତି ହେ ॥ ୩୨ ॥

ହଂସାବଳୀଚରଥାରୀ ହୟଗ୍ରୀବ ହେ ହର ଅମିତ ବିକ୍ରମ ସେ ଅଛ । ହେମାଙ୍ଗ ହେମଶଙ୍ଖ ହୃଷୀକେଶ ହେ ରଗ ହର୍ତ୍ତା ହୋଇ ହର୍ମିତ ନ୍ୟାଯ୍ୟ ହେ । ହରିହର । ହରଣ ହଣ୍ଡାଳି ହୂର୍ଯ୍ୟାଦିକାନ୍ତ । ହୟଶୀର୍ଷ ହଂସ ହ ଅନ୍ତ । ହର ସଂକୀର୍ତ୍ତନରେ ହର୍ଷିକ ଭାବ ଭଣେ ନୃହରିଙ୍କ ହର କୃପାମୃତ ହେ ॥ ୩୩ ॥

କ୍ଷୀରାବ୍ଧି ଶୟନ କ୍ଷମାନିଧି ସେ ପୁଣ କ୍ଷୋଭିତ ହୋଇ ମୁଁ କଣାଏଁ । କ୍ଷିତି ତନ୍ତି ନାଶକ ଖ୍ୟାତାପନ୍ନ ଅଲେଖ କ୍ଷୁଦ୍ର ହୃଦୟ ହର ଲପ୍ତେ ହେ । କ୍ଷେତ୍ରନାଥ । କ୍ଷତ ଧାର ହୁଏଁ ହତାଶ । ଖ୍ୟାତ କସ୍ୱ ଭୂମ ପାଶ । କ୍ଷମିତା ରୂପ ଦେଖ ହର-ଯୋଡ଼ ହଣାଏଁ ଦୀନହୀନ ହୃହାସ୍ତ ଦାସ ହେ ॥ ୩୪ ॥

—— o:O:o ——

ହର ଚଉତିଶା ।

——*——

ଓଁ ଦିଗମ୍ବରାୟ ନମଃ ।

ରାଗ—ପାହାଡ଼ିଆ କେଦାର ।

ଭାଲ-କଣ୍ଠକ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଅପରାଜିତ ହେ ଭୂତେଶ୍ୱର କଙ୍କାଳମାଳୀ ହର ଈଶ୍ୱର ହେ କାଶୀନାଥ ହେ । କେଦାରନାଥ ଅନାଦିନାଥ କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ୱର ଗଣେଶ ପିତୃ କୁଳକୁଣ୍ଡଳ ସେ ପ୍ରଭୁ ଅଛ ଶଶାଙ୍କନାଥ ହେ । କାଳଞ୍ଜୟ ଶ୍ରୀ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ଅଘୋର ହେ । କନ୍ଦର୍ପ ମର୍ଦ୍ଦନ ଯେ ତ୍ରିପୁରାରି ହେ । କୃତ୍ତିବାସ ସେ ଅନେକ ଶିବ କୃପାବନ୍ତ ଅଶେଷ ଜନ ଶରଣ ନାଥ ଲୋକକୁଞ୍ଜର ଅଭୟ ବର ହେ ॥ ୧ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଖଟ୍ୱାଙ୍ଗଧର ପାର୍ବତୀ ଈଶ ବୃଷାନୁରେଣ ପ୍ରଭୁ ମହେଶ ଅଭିରୂପଙ୍କୁ କର ପ୍ରକାଶ ମୁଁ ତବ ଦାସ ହେ । ଖାଇ ଗରଳ କେଲି ବଢେଇ ଅଭୟବର କର ସଙ୍କୋଚ ନ ଦେଇ ନାଥ ଥାଳ ଦେଉଛ ଦୁର୍ବ ନିର୍ବାଣ ହେ । ଖଟ ପଲଙ୍କ ଗ୍ରଣ୍ଡ ଶ୍ମଶାନଶାୟୀ ହେ । ଖାଦ୍ୟ ଦୁଦୁରା ସଙ୍ଗତରେ ଗଞ୍ଜାଇ ହେ । ଖାଉଛ ମୋର ଗୁଣ୍ଠ ନାହିଁ ଖୋଜିଲ ଦେବେ କର ଯୋଡ଼ିଇଁ ଖେଦ ପାଉଣ କରେଁ ଖେଦନ ଜାଣକ ନାହିଁ ହେ ॥ ୧ ॥

ଗୁଣ ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ହେ ଗୌରୀପତି କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ୱର ତାତ ଗୋପତି ଗଙ୍ଗାଧର ଯେ ସେ ଗୁହ୍ୟଗୁହ୍ମ ଭୁବନେଶ୍ୱର ହେ । ଗିରୀଶ ନାଥ ସେ ଗଣନାଥ ତ୍ରିଭୁବନସ୍ୱାମୀ ଯେ ହେ ଗୋପାଳଙ୍କ ଜନ୍ମସ୍ଥାନଙ୍କ ପତି ବୋଲାଅ କେଦାରେଶ୍ୱର ହେ । କିଂପୁରୁଷ ଈଶ୍ୱର ବୋଲାଅ ଶିବ ହେ । ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗୀପ୍ରିୟାଦାସୀ ଅଛି କେ ବୋଲିବ ହେ । ଗିରିଜା-ପତି ଗୁହାରି ଶୁଣ ଗୁଣ ଭୂମିର ରତ୍ନ ମୁଁ ପୁଣି ସଦା ଅଞ୍ଜଳି ଅଭୟ ଦେଇ ମୁଁ ପାଶୀଙ୍କର ହେ ॥ ୨ ॥

ଘଣ୍ଟେଶ୍ୱର ଯେ ପଞ୍ଚ ଅମ୍ବୁଜ ହେ ଆଦିଦେବ ଅନନ୍ତ ବିଭୁ ଅମ୍ବ ଯୋଗ ହେ ଅସ୍ତିକ ଇନ୍ଦ୍ରା ନେ ବାତଧ୍ୱଂସୀ ହେ । ଘନ ବାହନ ଈଶ ଈଶାନ ଈଶ୍ୱର ଯେଉଁ ଉପଦେବତା ସଙ୍ଗେ ଭ୍ରମିଣ ଅଛ ବୋଲାଅ ନେ ଅବିନାଶୀ ହେ । ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ-ରେତା ନାଥ ହେ କରୁଣା କର ହେ । ଉପନିଷଦ ନାମ ହୃଦପ୍ରେ ଥାଏ ହେ । ଘୋଟି ହେଉଛି ମୁଁ ସଂସାର ଉମାଉମେଶ କଣ୍ଠ ସ୍ମରଣ ନପାଇ ଚାହିଁ ଲଭେଁ ଅଶ୍ରୁନ ହେ ବୃଷଧ୍ୱଜ ହେ ॥ ୩ ॥

ଛଗମ ବୃନ୍ଦ ଅଗ୍ରଶେଖର ଅସ୍ଥିମାଳୀ ହେ ଶିବ କେଦାର କାଳେଶ ହର ଯେ କାଳେଶ୍ୱର ରୁଦ୍ର କପାଳୀ ହେ । ନିର୍ବିକାରକ ବୃଷଭ ଧ୍ୱଜା ନୀଳକଣ୍ଠ କାଳଞ୍ଜର ପାଦରେ ତୁମ୍ଭ ଶରଣ ପଶି ଦୀନତା ଅଳ ହେ । ଜଟାଧାରୀ କପର୍ଦ୍ଦୀ କଳା ଉତ୍ତର ଦେବ ହେ । କାଶୀଶ ଏକା ଥିକ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଭବ ହେ । ନିର୍ଗୁଣ ହୁଏ ହେ ଯୋଗୀଯୋଗୀ କରି ବିହର ହେ କାଶୀବାସୀ ତ୍ରିଭୁବନ ହେ ସେ ତ୍ରିଭୁବନସ୍ୱାମୀ ନାଥ ସେ ଠାକୁର ହେ ॥ ୪ ॥

ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ନେତ୍ରନ ମୂର୍ତ୍ତି ଚକ୍ଷୁ ଦେଇ ଦେଖାଅ କାର୍ତ୍ତି ଏକା ଦୁଃଖ ଅଛେ ପୁଣ୍ୟ ନିଭୃତ ଦେଇଣ ରଖ ହେ । ଚକ୍ର ପାଇ ହେବ ମୁଁ ନାଶ ଶୋଭା ତୁମ୍ଭ, ହିଂସ କ ଦୃଶ୍ୟ ତନ୍ତ୍ର ହୃଦୟେ କର ବନ୍ଧନ ପତିତ ଦେଖ ହେ । ଗନ୍ଧ ନୈଥିଳ ପରେ ଭ୍ରମଣ ଜନ୍ମ । ତ୍ରିଭୁବନସ୍ୱାମୀ ହେ ଶୁଣ ମୋର ଗୁହାରି ହେ । ଚନ୍ଦ୍ରା-

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଚଳରେ ଭ୍ରମର ଯାନ୍ତି ଦେଖାଯାଉଛି ହେ ଚଣ୍ଡ ପଦ ଚରଣ ସେବ ଚର୍ଚ୍ଚିଣ ଅଛି
ଚଣ୍ଡ ମୋ ଅଛି ହେ ॥ ୬ ॥

ଛନ୍ନସକଳ କ୍ଲେଶକୁ ହର ଛନ୍ଦ ମାୟୀଙ୍କୁ କର ପ୍ରୀତ ଯଙ୍ଗଲ ଗାଉ
ଛେକ ପ୍ରଣବ ଛବି ଅପାର ହେ । ଛନ୍ନପାଳକ ହେ ଜଗତ୍କର୍ତ୍ତା ଛତ୍ରେନ୍ଦ୍ରପ୍ରି
ଯେ ସେ ଜଗତ୍ଭକ୍ତା ଛିଦ୍ରର ନୂହେ ଛନ ନ କର ବାରେ ଯତନ ହେ । ଛନ୍ଦାନୁ
ସରଣରେ ଗମନକାରୀ ହେ । ଛଳ ଶଠ ଦାନବଙ୍କର ବାଉଁଶ ହେ । ଛୁପ୍ ସେ
ଉଅଳ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ନାଶି ଛିତ ସଙ୍କଟ ନାଶନେ ବସି ପ୍ରଜାରକ୍ଷକ ହେ ଅଦନାକ୍ଷୀ
ଛିଣ୍ଡିଲ୍ୟାଶ୍ରୀ ହେ ॥ ୭ ॥

ଜଗନ୍ନାଥରେ ଶୋଭିତ ଶିର ଜାହ୍ନବୀ ଜଟାରୁ ବହୁଛି ନୀର ଜଗଚୋବାର
ଜୀବନ ସାର ଧାବ ସେ ଉର ହେ । ଜଗନ୍ନ ନାମ ଜଗମ ଧାମ ଜ୍ୱାଳ ଶ୍ରୀମନ୍ତ ଦାଅ
ଜଗାମ ଅନନ୍ତ ମାୟୀ ଚର୍ଚ୍ଚିଣ ଜନ୍ମ ଜୁଏ ମୋହକ ହେ । ଜଗେଶ୍ୱର ସେ ରକ୍ଷା
କର ଗୋସାଇଁ ହେ । ଜଗଥର ସେ କର୍ପା ଶୁଣନ୍ତୁ ନାହିଁ ହେ । ଜଗନ୍ନାଥ କର
ମୋ ସ୍ୱାର୍ଥ ଲୁମ୍ବ ଥାଅନ୍ତେ କେବ ଅନାଥ ବୁଝି ଜ ଅର୍ଥ ଗର୍ବ ସ୍ୱାର୍ଥ କୃପଣ
ଜୋଛ ହେ ॥ ୮ ॥

ଝାଡେଶ୍ୱର ହେ ଶୁଣ ହ ନାହିଁ ଝଙ୍କମାୟୀ ଏ ହ ଦେଖାଇ ଝୋପୃର
ନାଶ ଜ ଭଜ ପାଇ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନେଶ୍ୱର ହେ । ଝୁରୁଛି ଜନ୍ମ ମହିମା ଦେଖି ପ୍ରେମ
ପଦକୁ ହୁଏ ମ ଲକ୍ଷି ଦେଖଣ ସାକ୍ଷୀ କହେ ଏଥର ଦୟା ସେ କର ହେ ।
ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡନାଥ ବୋଲାଉଛ ପଗ ହେ । ଝାଡ଼ପଥ ପନ୍ଥଙ୍କ ସେ ମନୋହର ହେ ।
ଝାସ ଦେଉଛି ମାୟାବାଗରେ ଏହା ସେ ଝୋଞ୍ଜ ଜଜ ସେ ଉରେ ଜୀବନ ପାଇ
ଭବକୁ ଝଡ଼ି ପ୍ରେମ ପାଶକୁ ହେ ॥ ୯ ॥

ଞପର୍ଗ ଗର୍ଭ ନିବାସ ଦାଅ ନିଜନ ଭାବ କର ଉଦୟ ଞାଣକୁଣ୍ଡକୁ ଛୁଟେ
ନ ବନ୍ଧ ନିଷ୍ଠେନ୍ତ କର ହେ । ଞାସ୍ପୃଷ୍ଟେ ସେ ନଳଛର ଚଳନ୍ତେ ତାକୁ ଞଲ
ସଂହାର ଞାଖୁର ହେଲ ଅମ୍ବଜପଦ ଞାବେ ମୋ ଉର ନତ । ଞାୟମ୍ଭୁ ପୁରୁଷ
ହେ ଜଗନ୍ନିବା ହେ । ଞସ୍ତୁବେ ଗର୍ଭେ ଜନ ପ୍ରେମ ଯୁନାବା ହେ । ଞସ୍ମର୍ମୀ ମୁଢ଼ି
ଞନା ସଂସାରେ ନିଜନ୍ତରେ ଗୁଡ଼ାଇ କରେ ଉରକ୍ଷରକ୍ଷା କର୍ତ୍ତା ଞାପରେ
ଯାଚଞ୍ଜି ଭର୍ତ୍ତା ହେ ॥ ୧୦ ॥

ଟଙ୍କଥର ଯେ ହେ ଟଙ୍କାଧାରୀ ଟାଣ ଭଙ୍ଗାକୁ ନାହିଁ ଟେକୁଅଛ ଟେକା ଟେକରେ
ଟଙ୍କଣ ଅଛି କଲ ସେ ଧ୍ୱଂସ ହେ । ଟଙ୍କର ଭାବ ସେ ଭସ୍ମାସୁର ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ କଲ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ସମର ବଦନେ କଲ କ୍ଷ ସ୍ୱାଦ ଉର ଲବ ଶାବଣ ହେ । ଯେବେ ନୃପଙ୍କ ତବ ଦାସାନୁଦାସ ହେ । ଯୌକିଲ ପ୍ରାପ୍ତେ ହୋଇ ନନ୍ଦନ ନାଶ ହେ । ଯୌବନ୍ଲ ଭୁଞ୍ଜି ବାସ କଲଣ ଥାକନ୍ତ ପୁଣ ନିଦ୍ରାପାନ ଭୂବେ ନିଧନ ଧର୍ମ ଯକ୍ଷଙ୍କୁ ନାଗିନ ବନ୍ଧ ହେ ॥ ୧୧ ॥

ଢୁଲ ବୃନ୍ଦଙ୍କ ନାଭରୁ ଜାତ ଭୁଅଣ କଲ ମାସ୍ୱା ଅନନ୍ତ ହିମୂର୍ତ୍ତି ବ୍ରହ୍ମ ସ୍ୱରୂପଙ୍କର ଅଗମ୍ୟ ହୋଇ ହେ । ଠିଲ ସେ କଲ ଭୂତାଦଗଣ ଅଂଶାନୁଯାୟୀ ଭବ ହେଉଣ ଉତ୍ପତ୍ତିକର୍ତ୍ତା ଦେଖି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାଶକ ୟାଣ୍ଡି ହେ । ଠିକ ଦେଖାଥ ଅସ୍ଥିମାଳୀ ଏଥର ହେ । ଠକା ଠକ ବସ୍ତୁ ତାଙ୍କୁ ନ ଧର ହେ । ଠକ ମୁଁ ନୁହେଁ ସେବକ ମୁଁ ଅଟେଁ ଯଥାର୍ଥ ବୁଝ ଯାହା କହୁଛି ଅଗୁଣଦୋଷ ହେ ଭାବକୁ ଧର ନୂଆ ପଥର ହେ । ୧୨ ॥

ଡମରୁଥର ଭେଳପଗର ଡାହାଣୀ ଭୂତଗଣ ଅପାର ଚଣ୍ଡୀ ଚାମୁଣ୍ଡା ବେତାଳଙ୍କର ସଙ୍ଗରେ ରଙ୍ଗ ହେ । ଡ଼ଙ୍କର କର୍ମ ଯାହାଙ୍କ ଦେଖ ନାଶକ ହୁଅ ହୋଇ ଅଲେଖ ଜମ ନାମରେ ହୁଅ ଯେ ଦକ୍ଷ ଯଜ୍ଞ ଅମୋଘ ହେ । ଡ଼ିମି ଡ଼ିମି ଡ଼ମରୁ ନାଦ ଶୁଣିଲେ ହେ । ଡ଼ଉ ଦନୁଜ ଦୁଷ୍ଟେ ଲୁଚ ଗହ୍ୱଲେ ହେ । ଡ଼ାକପକାର ବେତାଳମାନେ ଲୋକ ମାରନ୍ତି ଛିଦ୍ରଂସୁ ଧ୍ୟାନେ ରକ୍ଷକ ନାହିଁ ଦସ୍ୟୁ ଭୁବନେ କର୍ମର ଫଳେ ହେ । ୧୩ ॥

ଢାଳେ ଅନାଥ ଅତେ ହିନେସ ବଭେଦ ହୁଅ ଦେଖିଣ ପାସ ଦସ୍ୟୁକୁ ବନ୍ଧ ବଙ୍କୁର ମାସ ଭକ୍ତ ଦର୍ଶନାଥ ହେ । ଢୋକିଣ ହଳ ଗରଳ ପାଇ ତପସ୍ୱୀନାଥ ଏଣୁ ବୋଲାଇ ବହିଲ ଧାନ ଅମୃତ ଦେଲ ଯୋଗୀ ପୁଷାର୍ଥ ହେ । ଢୋକାର ପଥ ବାନ୍ଧେ ପ୍ରେମର ରସ ହେ । ଢୁଲୁ ଢୁଲୁ ନେଶରେ ନୂଆ ଅବଶ ହେ । ଢାଙ୍କି ଯେ ଅଛ ଭୂମୁ ବଞ୍ଚନ ଦାନ କରୁଛ ଅଜ୍ଞାନ ଜନ ଏହା ସେ ନୂତନ ଶୋଭ ସଦନ ଭାବ ବି ବସ ହେ ॥ ୧୪ ॥

ଅଣି ପୂର୍ତ୍ତି ସେ କୋଟିର ଅଙ୍ଗ ଅଣିମା ଧାନେ ନୋହ ବଭଙ୍ଗ ଅଣିମାଦ୍ୟେ ରକ୍ଷିଣ ତଙ୍କ କୈଳାସବାସୀ ହେ । ଅଣୁ ପ୍ରମାଣେ ସଂପୁରେ ପୂଜ ଲୋକାଦ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ବିହାର ଯେନ ଗୁହ୍ୟାଳ ତତ୍ତ୍ୱଶ୍ରେଣୀ ହେ ଅବିନାଶୀ ହେ । ଅଣ-ଅପୂର୍ବେ ପଢ଼ୁଅଛି ତା ବୁଝ ହେ । ଅଣିମାଦ୍ୟେ ଯେ ମୋର ହେ ଯୋଗିବର ହେ । ଅନ୍ଧ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ବଙ୍କ ଜଗନ୍ନାଥ ଅନାନାଠାରେ ଦାନ ବୋଲଥ ପ୍ରେମରୁ ହୁଅ ସଦସ୍ୟ କଷ୍ଟ କରଣ ନ୍ୟାୟ୍ୟ ହେ ॥ ୧୫ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରଦେବ ହେ ତ୍ରିପୁଣ୍ଡ୍ରଙ୍କ ତ୍ରିପୁରଘ୍ନ ସେ ତ୍ରିଧୁସ୍ତନ୍ତ୍ର ତ୍ରିମୁଖାଙ୍କ ଯେ ତ୍ରିମୂର୍ତ୍ତିଧର ତ୍ରିଶୂଳ ଶିବ ହେ । ତ୍ରିପୃମୂଳ ସେ ସେ ତ୍ରିଲୋଚନ ଦେଖା ଦର୍ଶନ ତକ୍ଷିଣଯୋନ ମୋ ନିବେଦନ ମୋଡ଼ି ତା ଅନ ହେ ଦେବଦେବ ହେ । ତ୍ରିନେତ୍ରଧାରୀ ଅଟେ ବନାଶକାରୀ ହେ । ତ୍ରାମୃକ ତଭକ୍ଷ ଭବ ନୂତ ଭୂପଣ ଯେ । ତୁଙ୍ଗିମତ୍ତସ୍ତ୍ରୀ ତ୍ରମ୍ବେ ସେ ପଦ୍ମ ଚାରବତ୍ତ୍ରକ ହୃଦପୃଥନ୍ତ ପାପଦସ୍ତ ଯେଉଁ ମୋ ଭକ୍ତ ଦ୍ୱେଷ ନ ଧରେ ହେ ॥ ୧୬ ॥

ଥୋବସ୍ତ ହେଲ ବଞ୍ଚ ଜଣାଣ ତ୍ରିଧାମମୂର୍ତ୍ତି ମୁଁ ଗହେଁ ପୁଣ ଭବ ଭେଦନ କରିଛ ଭନ୍ଦ ନୂତ ଉଚ୍ଚକ ହେ । ଥନ୍ତା ବୋଲଣ ଜଣାଣ ଯୋନ କଣ୍ଠ କପାଳ ଏହା ଯେ ଜାଣ ତକ୍ତ ନ ଦେଲେ କି ଶୋଭାବନ ଭକ ଗର୍ଜ୍ଜିତ ହେ । ତ୍ରିନୟନଧାରୀ ସଂହାରକାରୀ ହେ । ଜଣା ତା ଅଛୁ ଜଡ଼ୀଭୂତ ନାଥଇ ହେ । ଥିବ ମୁଁ ସେବି ଫଳ ପାଇବ ଏହା ମୁଁ ଭବ ଦେଖୁଛୁଁ ଛଡ଼ ଅଶାକୁ ଧର ନାଶ ମୁଁ ହେବ ହେ ମାର-ଥଇ ହେ ॥ ୧୭ ॥

ଦେବେଶ ଦଶମୂଳ ଦକ୍ଷୀସ ରଖି ଦଣ୍ଡାସ ବୋଇ ମୁଁ ଥିବ ଚରଣେ ଦାସ ଦେଇଣ ପ୍ରାସ ଭଜାକୁ ଧର ହେ । ଦେଖିବ ନାଥ ଯେ ପ୍ରଭୁପଣ ଦର୍ପ କରନ୍ତା ଏହା ମୋ ପଣ ଦଣ୍ଡପାଣିଙ୍କ ଭୟ ବୋଲାଅ ଅଛୁ ଛାମୁର ହେ । ତାରକାରୁ ପିଅଗ ମୁଁ ଅନୁସର ହେ । ଭାବଣକର୍ତ୍ତା ଭବ କର୍ଣ୍ଣେ ଶୁଦ୍ଧାର ହେ । ଦର୍ଶନ ହୁଏ ଥାଆନ୍ତୁ ପାଇ ଦେଖି ଶ୍ରୀରୂପ ଛାଡ଼ିବ ନାହିଁ ଯିବ ମୁଁ ହାତ୍ରି ନଦୃଷ୍ଟ କଷ୍ଟ କଷ୍ଟ ହରିଲ ହେ ॥ ୧୮ ॥

ଧରଣୀଧର ଧରଣୀଶ୍ୱର ଧର୍ମବାହନ ଶଙ୍କର ହର ଧନେଶ ନାମ ପ୍ରକାଶି-ବାର ଭବ ମୋ ଭର ହେ । ଧୂର୍ଜ୍ଜଟୀ ଧନ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଦେବ ଦୀନ କାହିଁକି ଦୀନାତୁର ଥିବ ଏହା ଭାବନ୍ତି ହୃଦପ୍ରଠାବ ଯାହା ସେ କର ହେ । ଧନୁ ତ୍ରିଶୂଳ ଯଦା ଧନୁ ପିନାକ ହେ । ଧେୟ ପଶୁପତି ଅକ୍ଷୟ ସେ ଅଙ୍ଗ ହେ । ଧ୍ୟାନ ମୁଁ କରେଁ ଭବ ପଦ୍ମକେ ରକ୍ଷକ ବୋଲି ଭାବଣ ଉରେ ନିଦର୍ଶନରେ କହେଁ ଅନ୍ତରେ ନୂତ ବିଭଙ୍ଗ ହେ ॥ ୧୯ ॥

ନନ୍ଦନ ନନ୍ଦ ନନ୍ଦକେଶ୍ୱର ଈଶ ବୋଲାଅ ନାଗେନ୍ଦ୍ରହର ନନ୍ଦୀଶ ମୋର ଯେ କଷ୍ଟ ଯୋଗ ହେଉଛି ଘୋର ହେ । ନରେଶ ନାଗ ଚୂଡ଼ ସୁନ୍ଦର ଜଣାଉ ଥିବ ମୁଁ ପୁନଃ ପୁନଃ ହେ ପଞ୍ଚାନନ ଗୁଣବାନ୍ ଶୁଣ ଜଣାଣ ମୋର ହେ । ନୀଳକଣ୍ଠ ଗହିଁବା ମୁଁ ନ ଛାଡ଼ିବ ହେ । ନିର୍ବାଣ ପାଇଲେ ସନ୍ତୋଷ ଲଭିବ ହେ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ନଟବରଙ୍କ କନ୍ଦଳ ଏନା ନନ୍ଦନ ନଈ ବୃନ୍ଦେ ସେ ଛାବା ଗୁଣି ନଟକୁ ନେଲେ ନ ନେଇ ଅଭୟେ ଥିବ ହେ ॥ ୨୦ ॥

ପରମେଶ୍ୱର ଯେ ପଶୁପତି ପଞ୍ଚମୁଖ ସେ ପାର୍ବତୀପତି ପୁନର୍ବର୍ଣ୍ଣ ସେ ପଞ୍ଚାସ୍ୟ ନାଥ ପୁରାନ୍ତ ପୂର୍ଣ ହେ । ପୁନ ଶାସନ ପର୍ବତ ମୁଖ ପରକୁ ପର ପଣାଏଁ ପନ୍ନ ପଣା ପ ନାହିଁ ପାପ ନପାଇଁ ପଣାଣ ପେପନ ହେ । ପଞ୍ଚପୂଷ୍ପ ପୁଷ୍ଟନ ପଥର ପେଳ ହେ । ପିନାକୀ ପୁନର୍ବିଷ ଲଚ ପ ପୁଲ ହେ । ପାପୁପାତ ହେ ପିଙ୍ଗ ନୟାନ ମୋ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ପେନ ନାହିଁ ପ ମୁଁ ଅନ୍ୟର ଗୁହାରି ପଣ ହେଲ ବାଣ୍ଡଳ ହେ ॥ ୨୧ ॥

ଫଣୀ ଲଗା ଫ ହେଲ ପ୍ରବେଶ ଫାନ୍ଦ ମାୟାରେ କରିବା ନାଶ ପ୍ରଣବ ବୃନ୍ଦ ଫଣସ୍ତ ହେଲ ପିନାକଧାରୀ ହେ । ଫଲୋଦୟକୁ ହୃଦେ ନ ହେଲ ଗଗନକୁ ଧର ଗୁମାନ ଫଣ ନ ହୁଅ ଗଣ ଫ ଗାବ ଗଣି ଅନ୍ତ ଫପର ହେ । ଫାଙ୍କାସି ଉଦେ ଦେଖି ଭୂମ୍ବ ଲଭିବ ହେ । ଫଣପୂଜ ହେବା ସାର ହେଲଣିକ ହେ । ଫେଗ୍‌- ଫେଉ ଫ ଫପୂଣ ଥିବ ପ୍ରଭାବ ଛଳ ଫେଟେ ଗାଉବ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନରେ ଯିବ ଫ ଥିବ ଘାବ ସେ ଗାଧ ହେ ॥ ୨୨ ॥

ବାଲୁକେଶ୍ୱର ବିମଳେଶ୍ୱର ହେ ବଟେଶ୍ୱର ବକ୍ରପୃ ବର ଘନନା ବର ବୃନ୍ଦ ଏ ଧର ଯେ ବଣ୍ଡନାଥ ହେ । ବହୁ ରୂପକୁ ଅନାଉଅଛି ପଭୁରି ଭୂମ୍ବ ନ ହୁଏ ମୂର୍ତ୍ତି ଥବା ପାଉଣ ବହ୍ନଣ ଅଛି ବୃନ୍ଦ ସେ ଚକ୍ର ହେ । ବୁଝୁବୁଝୁ ବର୍ପାଁ ମଉନ ହୋଇଲ ହେ । ବଳଦର୍ପଗତ ମୁଁ ପାଉଛି ସଳ ହେ । ବଦ୍ଧମୁଷ୍ଟି ବନ୍ଦେ ଧନ ବଧନ ହେବ ବଜପୃକାଶି ତାକୁ ନ ଡ଼ର ମୁଁ ଅନୁସର ଥିବ ହେଳ ହେ ॥ ୨୩ ॥

ଭୌତିକ ଭବ ଭୈରବ ଭର୍ଗ ଭାନୁଭାଲାଙ୍କ ଭୁବନେଶଦେବ ଭୃଗୁ ଭକ୍ତି ଭୂତାତ୍ମା ଗର୍ବ ଥିବ ଏ ସ୍ଥଳ ହେ । ଭୃଗନୀପାନେ ସେ ଭୋଳାନାଥ ଭୂତଭୂତେଶ ହେ ଭୂତନାଥ ମୋ ମନୋରଥ ଭରିବ ସ୍ୱାର୍ଥ ବଶ୍ୟାନଭାଲ ହେ । ଭଗବାନ ଭୀମଅଦ୍ରେ ଭଦ୍ରେଶ୍ୱର ହେ । ଭୂରୁ ଭଙ୍ଗରିଠି ହେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ହେ । ଭସ୍ମାଙ୍ଗରେ ସେ ଭୁଜଙ୍ଗ ଛନ୍ଦ ଭୌତିକ୍ୟ ଭୌତିକ ଘରୁବାନନ୍ଦ ଭୂତ ବ ଧର ଭୂଷୁନ୍ତ ଛନ୍ଦ ଭେଦ ନ କର ହେ ॥ ୨୪ ॥

ମଧ୍ୟମେଶ୍ୱର ହେ ମହାକାଳ ମହାଦେବ ଯେ ମହେଶ ସ୍ଥଳ ମାନଧାତା ସେ ଘବ ହେବଳ ଅଛି ମୁଁ ହନା ହେ । ମଣାଣିବାସୀ ଯେ ମହାବ୍ରତୀ ମହାନନ୍ଦ ହେ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଘେନ ସନତ ମଞ୍ଜୁଳ ମୂର୍ତ୍ତି ସନ୍ଦିଗ୍ଧଯା ଫେଡ଼ ଯାତନା ହେ । ମାଗଛତ ମହେଶ ହେ ମଣ୍ଡଳେଶ ହେ । ସିଦ୍ଧାନ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ହୃଦଯେ ଘୋଷ ହେ । ମହାମୋହକୁ ହୃଦଯେ କର ମହାନୁଷ୍ଠାନବାସୀ ବନ୍ଧୁ ମନୁକୁ ଭଉ ପ୍ରେମକୁ ଯଉ ହଥ ଅଦେଶ ହେ ॥ ୧୫ ॥

ଯୋଗେଶ ଯଜ୍ଞ ଯଜ୍ଞକୁ ହେଉ ଯଗ ବୋଲାଅ ଯୁକ୍ତି ସ ଭକ୍ତ ଯୋଗରେ ରହ ଯୋଗଜ ସ୍ରଜ ଯୋଗାରୂଢ଼ ସ ହେ । ଯାମାନ୍ତକ ହେ ଧେଣୁ ଯୋଗୀଶ ଭୁଲଇ ନାଥ ଦେଉଛୁ ପ୍ରାସ ଅଛନ୍ତ ନାମ ହୁଦେ ଧଣ୍ଡାସ ଗହୁଛ ଠାକ ହେ । ଯାମଳାଙ୍ଗରେ ମକ୍ଷ କର୍ଦ୍ଦମ ନେଉ ହେ । ଯୁବକଙ୍କ ପିଯୂଷ ବୋଲିବ ମୂର୍ତ୍ତି ହେ । ଯାଚନ୍ତ ହୋଇ କହୁଛି ମୁହିଁ ସୁମନ ଘେନି କୁସୁମ ନେଇ ପୂଜକ ପଣେ ଥିଲ ମୁଁ ରହ ସଦା ଅଯାପ୍ତୀ ହେ ॥ ୧୬ ॥

ରସନାସୃକ ଏକାଦଶ ଯେ ରୁଦ୍ର ସ୍ମରଣ ପସୃର ଉଳେ ସହେ ଅଗ୍ରହେ ପ୍ରେମରେ ମନ୍ତ୍ର ରୁଦ୍ର ମୋ ଗିର ହେ । ଅହିବ୍ରଧ୍ନ ଯେ ଅପସ୍ମଳଳ ଶିବ ହରସେ ଶମ୍ଭୁ ତ୍ର୍ୟମ୍ବକ ଅଜପିନାକୀ ସେ ମହେଶ୍ୱର ହର ଈଶାନ ହେ । କୃଷା କପି ଏ ମିଶି ଗଣଦେବତା ହେ । ରୁଦ୍ରାବତାର ହୋଇ ପ୍ରେମ ପୂଜାତ ହେ । ରସାସୃନ ସେ ଭଲତା ଜାଣ ରସକୁ ରଉ ଯୁଞ୍ଜାନ ଘେନ ରକ୍ଷକ ନାଶ ନ ଶୁଣ ରଢ଼ ହେ ଶୋଭିତା ହେ ॥ ୧୭ ॥

ଲୋକନାଥ ହେ ଲସ୍ୟ ଲଗାଉ ଅନୁଗଣେ ଅଛି ମୁଁ ରହ ଭ୍ରମସ୍ତବରେ ଡ଼ାକ ମୁଁ ବାଇ ଅପୃଉ ନାହିଁ ହେ । ଲୋକମଳ ସେ ଲଗାଅ ଲକ୍ଷ୍ଯ ଗୃହେ ଯୋଜ୍ଞଶ କର ସଧ୍ୟା ମୋ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଦେଖ ସେ କର ନାଦ ନ ଫେଡ଼ ସ କଟିପୃଷ୍ଠ ଗିରଜାସାଇଁ ହେ । ଲଙ୍ଗ ପୂଜାକୁ ପାଇ ଲଯ୍ଯ ବାଟରେ ହେ । ଲଙ୍ଗସ୍ଥ ହୋଇଥ କର୍ମା ସଂସାରେ ହେ । ଲମ୍ବୋଦରଙ୍କ ତାତ ଏଥର କୃପାମୟ ହୃଦୟେ ଯଉ ମୋ ପାଇଁ ବାରେ କରୁଣା କର ହୃଅ ସ୍ମରଣେ ହେ ॥ ୧୮ ॥

ବରୁପାକ୍ଷ ଯେ ନାମ ବାଗୀଶ ବଟେଶ୍ୱ ଶମ୍ଭୁ ସମ୍ଭୁ ବଶେଶ ବର୍ଣ୍ଣ କର୍ମୀ ନହ ବୃଷବାହନ ବୃଷଭଗତ ହେ । ବୀରଭଦ୍ର ହେ ବଷନସୃନ ବୃଷଧ୍ୱଜ ସେ ସମସ୍ତୁ ଘେନ ବସ୍ତ୍ର ପୃଣ ଲମ୍ବାଅ ଆନ ଶିବାଙ୍କପତ ହେ । ବଳକଣ୍ଠ ବାଟେଶ୍ୱର ବହୁ ଗୁଣ ହେ । ବାମଦେବ ବୈଦ୍ୟନାଥ ବିଲୋଚନ ହେ । ବଷପାନସୃ ନସ୍ତ୍ର ଯେ ଘେନ କାଂସନେ ଗାଧ ଗାକୁ ଯେ ପୁଣ କର ଧ୍ୱଂସନ ସମସ୍ତୁ ଘେନ ସର୍ବବିଜ୍ଞ ମଣ ହେ ॥ ୧୯ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଶଶିଭୂଷଣ ହେ ଶୈଳଧନ୍ୱା ଶିତିକଣ୍ଠ ଯେ ସେ ଶୂଳଧନ୍ୱା ଶୂଳପାଣି ସେ ହେ ଶର୍କ୍ତି ଗ୍ରତ ଘବକୁ ବୁଝ ହେ । ସର୍ବଶୂଳଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀକଣ୍ଠ ଶୈବ ଶୂଳଶ୍ରୀମାନ ଶ୍ରୀବାସ ଶିବ ଶ୍ମଶାନବାସୀ ହେ ଶୂଳଧର ଶୁଚି ବି ହେଲ ହେ । ଶାମ୍ଭବରେ ମତ୍ତ ହୋଇଣ ରହିଲ ହେ । ଶୁଦ୍ଧି ବିଷୟ କେବେହେଁ ନ ରହିଁଲ ହେ । ଶର୍ବନାମକୁ ଧ୍ୟାଣ ମୁହିଁ ଅଦାତା ଗୁଣ ରୂପକୁ ରହିଁ ଜଣାଏଁ କେତେ ଶୁଣନ୍ତୁ ନାହିଁ ଶୁଭ ଦି ଶୀଳ ହେ ॥ ୩୦ ॥

ଷଡ଼ାନନଙ୍କ ପିତୃର ଶୁଣ ଷଡ଼ଗୁଣକୁ ଦୃଢ଼େ ଯେନ ଷଡ଼ବର୍ଗ ସେ ତୁମ୍ଭ ଭୂଷଣ ଷଡ଼୍ ଦର୍ଶନରେ ହେ ! ଷଡ଼ଭକ୍ତଙ୍କୁ ବନ୍ଦ ଏଥର ଷଟ୍ ପ୍ରଜ୍ଞଦାତା ପ୍ରଭୁ ଈଶ୍ୱର ଷଡ଼୍ ଭୁଜମୂର୍ତ୍ତି ଷଟ୍ କର୍ମୀଧର ସଂଜ୍ଞାଭାବରେ ହେ । ସଂଗିତ ବିଷୟକୁ କହ ଗୋସାଇଁ । ସଂଶୟ ପାଇ ମୁଁ ଯେ ହେଉଛି ଦଗ୍ଧ ହେ । ସମସ୍ୟା ସବୁ ବୁଝାଇ ଦେଲ ସଂଗ୍ରହିତା ସେ ବିଗ୍ରହ କଲ ଏହା କହିଲ ବୁଝ ମୋ ଅଲ ରୁଦ୍ରାଣୀସାଇଁ ହେ ॥ ୩୧ ॥

ସର୍ବତୋମୁଖ ହେ ସିଦ୍ଧଦେବ ସିତଦଣ୍ଡ ଯେ ସ୍ୱାମୀ ସୁଗ୍ରୀବ ସୋଡସ୍ୟନେବ ହେ ସୁପ୍ରସାଦ ସଙ୍କେତ ଦିଅ ହେ । ସଦାନନ୍ଦ ଯେ ସେ ସନାତନ ସମ୍ମେଶରେ ହି ହେଲ ଅଜ୍ଞାନ ସାଂଘାତକ ହି ହେବ ଅପଣ ସାରକୁ ରହିଁ ହେ । ସମଦର୍ଶନ ସମର୍ଥ ଜାଣି ମୁହିଁ ହେ । ସନ୍ନ୍ୟାସ ଜଗତରେ ଥିବ ହି ରହି ହେ । ସର୍ବେଶ୍ୱର ହେ ସର୍ବଜ୍ଞବର ସୁରେଶ୍ୱର ଯେ ସ୍ରଷ୍ଟା ସର୍ବଗ ସାର୍ବଭୌମକୁ ନ ରହିଁ ଯୋଗ-ହିତକୁ ବହି ହେ ॥ ୩୨ ॥

ହିରଣ୍ୟବାହୁ ହରିଣଧର ହେମକେଶ ଯେ ହେ ହରିହର ହିରଣ୍ମୟ ସେ ହେ ହଳଧର ସେ ହରିହର ହେ । ହରପ୍ରିୟ ହି ହୋଇ ବୋଲଥ ହଂସ ନାମକୁ ହାତ୍ତିହି ହଦ ହାଠହାଠା ସେ ପାଇ ମୁଁ ହିନା ଏ ହାହାକାର ହେ । ହିରଣ୍ୟରେତା ହୁଇ ବାରେ ମୋ ଗିର ହେ । ହିମହର ଯୁଗଳ ମୂର୍ତ୍ତି ଧାରୀ ହେ । ହୃଦରେ ମୁହିଁ ହରିହ ଧରେଁ ସମାନ ଗୁଣ ଥିଲେ ତହିଁରେ ହଂସାକର୍ମେ ହି ନାଶନ୍ତି ମୋରେ ହେ ମହେଶ୍ୱର ହେ ॥ ୩୩ ॥

କ୍ଷିତିପାଳ ହେ କ୍ଷୁଦ୍ରକ୍ଷୁଭିତ ଜଣାଇଦେଲ ତୁମ୍ଭ ଅଗ୍ରତ କ୍ଷମାକୁ ହର ଗଣେଶ ତାତ ଲଡ଼୍ କେଶ୍ୱର ହେ । କ୍ଷେତ୍ରତତ୍ତ୍ୱକୁ ନ ରହିଁ ମୁହିଁ କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞ ପାଇ ଭ୍ରମଇ ମହୀ କ୍ଷାନ୍ତି ମୁଁ ହେଲ ବିଗ୍ରହ ଏହି ହେ କ୍ଷେତ୍ରେଶ୍ୱର ହେ । କ୍ଷୋଭସ୍ୱରରେ ଗଦ୍‌ଗଦ କଲ ମହେଶ ହେ । କ୍ଷମା ମାଗଇ ଭବ ଦାସାନୁଦାସ ହେ । କ୍ଷେତ୍ରପାଳଙ୍କ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଅଗତେ ବନା ଦ୍ୱାର ମୁଁ ହଲି ପ୍ରେମ ବାସନା କ୍ଷୁଦ୍ର ସ୍ତବରେ ହଉ ଭାବନା ହବାସ୍ତି ଦାସ ହେ ॥ ୩୪ ॥

—*—

ଅଭୟା ଚଉତିଶା ।

ଓଁ ଦୁର୍ଗାଦେବ୍ୟା ନମଃ ।

—*—

ରାଗ—ଚକ୍ରା ନେଶାଷର ।

କାତ୍ୟାୟନୀ ଅନାଦି ଅନନ୍ତା । କାଳିକା ଅଦ୍ୟା ଅପରାଜିତା । ଅପର୍ଣ୍ଣା ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ଗୋ ଭଗବତୀ ବରେଶ୍ୱରୀ ଅଭୟା ଅମ୍ବିକା ଗୋ ॥ ୧ ॥

ଖଡ୍ଗଧାରିଣୀ ଖପର ଧେ ହସ୍ତା । ଖେଦ ପାଇ ମୁଁ ହେଲି ଅନାଥା । ଖେଦନାଶକ ଗୋ କ୍ଷୀରୋଦତନୟା ହୃଦ ସଂସାରେ ବିଜୟୀ ଅପମାନା ଗୋ ॥ ୨ ॥

ଗଣନାୟିକା ଗିରିଜା ଗୁଣ । ଗିରିସୁତା ଗୌତମୀ ଅପର୍ଣ୍ଣ । ଗତ ନାଗଇଁ ସଙ୍ଗେ ମୋ ଗଣିବ ଗୁଣ ଅନନ୍ତେ ଗୁଣ ଦେନ ଗୋ ॥ ୩ ॥

ଘନାଘନ ସେ ଘୂର୍ଣ୍ଣିକୁନ୍ତଳ । ଘୋଟି ଚର୍ମ ଦେଶ ଶୋଭାସ୍ଥଳ । ଘନାଗମଙ୍କ ସେ ଘନକାଳରେ ନବ ବାଳିକା ଘନ ଚକ୍ର ଗୋ ॥ ୪ ॥

ଙ୍କାର ଅମ୍ବା ବାଳବ୍ରାହ୍ମ ପ୍ରାପ୍ତେ । ଉଦୟ ମୂର୍ଖ ଶୋଭାକୁ ବନ୍ଦେ । ଉତ୍ତଂସ-କମାଦତ୍ରୟ ସେ ଅଙ୍ଗ ଅଗ୍ନିରୂପ କଳ୍ପିତ ନୂତନ ଗୋ ॥ ୫ ॥

ଚଣ୍ଡନାୟିକା ଗୋ ଚଣ୍ଡବତୀ । ଚଉଷଠି ଚର୍ଚ୍ଚା ଚନ୍ଦ୍ରଲ କାନ୍ତି । ଚଣ୍ଡିକା ଚଣ୍ଡୀ ଚଣ୍ଡମୁଣ୍ଡମର୍ଦ୍ଦି ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରେଶ୍ୱରୀ ଚନ୍ଦ୍ରାନ ହୋ ହୃଦ ଗୋ ॥ ୬ ॥

ଛିନ୍ନମସ୍ତା ଛତ୍ରାଣୀ ଈଶ୍ୱରୀ । ଛାୟାବତୀ ଅଦ୍ଭୁତା ସୁନ୍ଦରୀ । ଛନ୍ଦଯୁକ୍ତରେ ମୁଁ ଜଣାଏଁ ଗୋ ଅନ୍ତର ଅଗାମ୍ଭୀତା ମା ଭୁ ରକ୍ଷାକାରୀ ଗୋ ॥ ୭ ॥

ଜଗଦମ୍ବା ଜୟ ଜଗତ୍ ଗୌରୀ । ଜୟନ୍ତିକା ଜଗଜ୍ଜାତ ଶିରୀ । ଜଗବାଣୀ ଜଣାଏଁ ଭବ ଅଗରେ ଶକ୍ତିକାର୍ଯ୍ୟକନ୍ୟା ଖଣ୍ଡଧର ଗୋ ॥ ୮ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ଛାନ୍ଦ ।

ଝଙ୍କଡ଼ବାସିନୀ ଗୋ ଶାରଳା । ଝଲ୍କଝାଙ୍କୀ ଭବାନୀ ଶୁଭଦା । ଝଲରୂପ
ଉମା ଝଙ୍କାଳମାଳିନୀ ଏଣୁ ଈଶାନୀ ତୁ ପ୍ରମଦା ଗୋ ॥ ୯ ॥

ଞମ୍ବୁମକ ଗୋ କେଦାର ଗୌରୀ । ଞପୁର ଞପ୍ରମନ୍ତ୍ର ସେ ଧନ । ଞଯ୍ୟେଗ-
ଙ୍କାରକ କଧାଳମାଳିନୀ କପାଳିନୀ କର୍ଚ୍ଚୁଳ ଉଗ୍ରଶ୍ରୀ ଗୋ ॥ ୧୦ ॥

ଟଙ୍କଧରପ୍ରିୟ ଗୋ କଗଡ । ଟାଣ ଟିପଣୀ ନୃପସ୍ତୁ ଛିଡ । ଟେଙ୍କ ଦେଖିଲ
ମନ୍ଦକାସୁରପ ଶୁମ୍ଭନିଶୁମ୍ଭଙ୍କ ନାଶି ଉଗ୍ରମୂର୍ତ୍ତି ଗୋ ॥ ୧୧ ॥

ଠାବେ ଠାବେ ଜଣ ଯେ ବିଖ୍ୟାତ । ଠାବ ଜାଣି ନାମ କଲ ଖ୍ୟାତ । ଠକ-
ବା ଉପାସ୍ତୃ ଦାନବେ ନ ପାଇ ସହସ୍ରାସ୍ତବଣାଦ ସେ ହତ ଗୋ ॥ ୧୨ ॥

ଡକା ପକାଏଁ ମୁଁ ତବ ଅଗ୍ରେ । ଡାକ ନ ଶୁଣନ୍ତି ମୋ ଅଗ୍ରେ ।
ଡାଆଣୀଗଣଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ବଟରୁ କୁଳାକୋଟ୍ଟୁବ ଶୁଣ ସର୍ଗେ ଗୋ ॥ ୧୩ ॥

ଢାଧ ଦଷମ କୃମ୍ପିଙ୍ଗଳା । ଢାଳେ ଅନା ଦୋଷବ କୁଶଳା । ଢେଣ୍ଟୁସ
ବଜାଇ ଶଙ୍ଖନାଦ ଯାଇ ଚଣ୍ଡିତରେ ଛଡ଼ିଲା ଙ୍ଗସ୍ତଳା ଗୋ ॥ ୧୪ ॥

ଅଣିମା ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ପାଦେ ଲକ୍ଷି । ଅନ୍ତର୍ଗତ ସ୍ତ୍ରୀ ହୃଦେ ଲକ୍ଷି । ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ
ସ୍ୱରୂପେ ଦାତବ୍ୟତା ତୋ ରୂପ ଅଦ୍ଭୁତା ଅନନ୍ତ ମୁକ୍ତି ଗୋ ॥ ୧୫ ॥

ତପୀ ତିନୟନା ଦକ୍ଷକନ୍ୟା । ତିଲୋକରେ ଶୋଭନ୍ତ ସୁମନା । ତିକାଳ-
ଙ୍କଚା ଗୋ ତାରିତାରିଣୀ ମା ତାହାଙ୍କ ଦିୟୁ ପେଚ୍ଚ ଯାତନା ଗୋ ॥ ୧୬ ॥

ଥପ୍ତ ନ ପାଉଲେ ମୃଗନବ । ଥପ୍ତ ନାଚଣୀ ବନ୍ଧାଅ ସ୍ଥିର । ଥଣ୍ଡାମୂର୍ତ୍ତି
ନୋହି ଉଗ୍ରଚଣ୍ଡୀ ନୋହି ଉଗ୍ରମୂର୍ତ୍ତିରେ ରୁକ୍ଷାଙ୍କର ଗୋ ॥ ୧୭ ॥

ଦୁର୍ଗା ଦୁର୍ଗତି ନାଶିନୀ ମାତଃ । ଦର୍ଦ୍ଦୁରି ଦଶଭୁଜା ବିଖ୍ୟାତ । ଦେବୀ ଗୋ
ଦର୍ପଗ ଗୋରୀ ସରସ୍ୱତୀ ଯେନ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କୃତି ଦେବ୍ୟ ଗୋ ॥ ୧୮ ॥

ଧୂମାବତୀ ଧର୍ମଧ୍ୱଜାଧାରିଣୀ । ଧର୍ମନାଶ ଧରାବିଧାତା ଯେତ । ଧୂର୍ଜ୍ଜଟି ଯେସ୍ତ
ସଦାକାଳେ କୁମାରୀ ଚଣ୍ଡମୁଣ୍ଡ ନିପାତକାରିଣୀ ଗୋ ॥ ୧୯ ॥

ନନ୍ଦନନ୍ଦନୀ ନନାନାପ୍ରିୟା । ନବ ଯମିନୀ ଗୋ ମାନମାତା । ନଗକାନ୍ତସ୍ତୁତ
ନବ ଦୁର୍ଗାମୂର୍ତ୍ତି କାମାକ୍ଷା କାଳଜ୍ଞିନା ତୁକେନା ଗୋ ॥ ୨୦ ॥

ପାର୍ବତୀ ଗୋ ପର୍ବତଜା ପଦ୍ମ । ପଦ୍ମଲାଞ୍ଛନ ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଭୃତ୍ୱ । ପଦ୍ମନାଭା
ପଦ୍ମାବତୀ ଯେ ଚୁଦ୍ରାଣି ଦେଖ କଲାଥାଗି ହୃଅ ଭାଳ ଗୋ ॥ ୨୧ ॥

ଫଳଦାତା ଅଙ୍ଗ ଚକ୍ଷୁ ଖଣ । ଫେଡ଼ ବକ୍ଷ ମାଗୋ ଛୁ କାଂସାର । ଫଳଦ
ହୃଦସ୍ତୁ ରଙ୍କ ମୁଁ ଡାକଣାଏଁ କର ଅଭୟପ୍ରଦସ୍ତା ନତାଙ୍କ ଗୋ ॥ ୨୨ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ବଉଳ ବଳୟା ଗୋ ବାସନ୍ତୀ । ବେଦମାତା ବନ୍ଦ୍ୟ ବିନ୍ଧ୍ୟାଚଳ । ବଗଳା-ମୁଖୀ ବାମା ସେ ବଶାଳାକ୍ଷୀ ବୈଷ୍ଣବୀ ଯେ ଶୋଭେ ସୌମ୍ୟଜା ମୂର୍ତ୍ତି ଗୋ ॥ ୨୩ ॥

ଭଗବତୀ ତୋ ଭୁବନେଶ୍ୱରୀ । ଭଦ୍ରକାଳୀ ଭବାନୀ ସୁନ୍ଦରୀ । ଭବଭୂୟହାରୀ ଅଗୋ ଭୟଙ୍କରୀ ଭଜି ଯାଉଛି ଭବ ଈଶ୍ୱରୀ ଗୋ ॥ ୨୪ ॥

ମଙ୍ଗ ମଙ୍ଗଳା ଗୋ ମହାକାଳୀ । ମଙ୍ଗ ଚଣ୍ଡିକା ଦକ୍ଷ ଦୁଲାଳୀ । ମହାଦେବୀ ମହାମାୟା ମହାମାୟୀ ମୃଡ଼ାନୀ ତୁ ଯେ ମହେଶ୍ୱରୀ ଗୋ ॥ ୨୫ ॥

ଯମସ୍ୱସା ଜଗତ୍ତାରିକା ଗଣ । ଯୋଗମାୟା ଦାରବଂଶ ଲକ୍ଷ । ଯୋଗନିଦ୍ରା ଜୟା ବିଜୟା ନାରାୟଣୀ ତୁମ୍ଭ ଥାନେ ଯ ବେଦ ନରେଶ ଗୋ ॥ ୨୬ ॥

ରୁଦ୍ରପ୍ରିୟା ରୁଦ୍ରାଣୀ ରେବତୀ । ରୌଦ୍ରୀ ବେଗେ ହର ମୋ ଦୁର୍ଗତି । ରଣ ଦର୍ପଣରୂପରୂପ ଯେ ନ ଯାଇ ଦେଖାହୁଅ ପ୍ରେମମୟମୂର୍ତ୍ତି ଗୋ ॥ ୨୭ ॥

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀଶ ଲକ୍ଷଲଗନ୍ତ । ଲମ୍ବୋଦରପୃ ଲଜ୍ଜିତରେ ଦୃଢ଼ । ଲୀଳାବତୀ ଗୌରୀ ଲଳିତାନିବାଟ ଲୋକପଂକ୍ତି ଭାବନେ ଦୃଢ଼ ଗୋ ॥ ୨୮ ॥

ଚନ୍ଦ୍ରବନ୍ଦଣୀ ତୋ ବାସ୍ୟପୂଜା । ବନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ରଘଣ୍ଟା ସିଦ୍ଧିଦାତା । ବିକାଶ ମହାନନ୍ଦିନୀ କାଳରାତ୍ରି ସ୍କନ୍ଦମାତା କୁଷ୍ମାଣ୍ଡ ସେ ପୁଣି ଗୋ ॥ ୨୯ ॥

ଶୈଳପୁତ୍ରୀ ନବ ଦୁର୍ଗା ଦେବ । ଶିବଶିବାନୀ ସିଦ୍ଧି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ । ଶମ୍ଭୁପ୍ରିୟା ଶାକମ୍ଭରୀ ଶୁଭ କର ଶୂଳଧାରୀ ଶୂଳଧ୍ୱଜ ଲକ୍ଷ ଗୋ ॥ ୩୦ ॥

ଷିଙ୍କବାସିନୀ ଷଳଗାଣି । ଷୋଡ଼ଶୀ ଅଗୋ ଷଷ୍ଠୀ ନପୁଂସ । ଷୈଲସୁତା ଷୈଲେନ୍ଦ୍ର ଯେ ଦନ୍ତାଳୀ ଷଡ଼ାକ୍ଷୀ ତୁମ୍ଭ ଷଣ୍ଢବାସିନୀ ଗୋ ॥ ୩୧ ॥

ସର୍ବମଙ୍ଗଳା ସିଂହବାହିନୀ । ସୁନନ୍ଦା ସୁନନ୍ଦନା ସର୍ବାଣୀ । ସର୍ବେଶ୍ୱରୀ ମାଗୋ ଶ୍ମଶାନବାସିନୀ ସାରଦା ତୁ ସହସ୍ରଲୋଚନୀ ଗୋ ॥ ୩୨ ॥

ହରି ହମକ ହୃମଶୈଳଜା । ହରଗୌରୀ ହର୍ଷ ଉଦେ ହେଲା । ହାତଯୋଡ଼ି ଜଣାଏ ତବ ଅଗ୍ରେ ନକ୍ଷୋକାରୀ ନୋହିବ ତୁ ଅଦୟା ଗୋ ॥ ୩୩ ॥

କ୍ଷାନ୍ତ ହେଲ ମାତଃ ମୁଁ ଜଣାଇ । କ୍ଷମାକର ଅଗୋ କୃପାମୟୀ । କ୍ଷିତିରେ ନବୀନ ମୁଁ ବିହାରୀ ଦାସ ତବ ଚରଣେ ସଦା ଆଶ୍ରୟୀ ଗୋ ॥ ୩୪ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଓଁ ଗୋପାଳାୟ ନମୋ ନମଃ ।

ଗୋସେବା ଚଉତିଶା ।

ରାଗ—ରାମକେରି ।

କରଇଁ କଣାଣ ହେ ସର୍ବଗଣ ହୃଦୟେ ଘେନ । କାନ୍ତି ଦେଖାଉଛ ଯା
ବଳେ ତାକୁ ହୃଦୟେ ଗୁଣ ॥ ୧ ॥

ଖଣ୍ଡାରୁଢ଼ ହୋଇ ନ ଭଜ ଗୋଗଣଙ୍କୁ ଦେଖ । ଖଚନ ଖାଦ୍ୟ ଅର୍ଜାଥ
ଙ୍କପାଇଁ ପ୍ରେମମୁଖ ॥ ୨ ॥

ଗାଇ ଗୋରୁ ଗଣ୍ଡି ରଚନ ଗନ୍ଧବତୀ ସେ ଜାଣ । ଗମାଗମ ତାର ପାଇଁକି
ଘର ରହିଁ ଅଯତନ । ୩ ॥

ଘୋଡ଼ା ହୋଇ ସେମାନଙ୍କରେ ଅମୃତ୍ତାନ ପାଶୋର । ଘନାଗମ ହେଲେ
କାବଳେ ଭୁଖିଲେମେ ଚଉର ॥ ୪ ॥

ଉଇଁ ଧୂଲେ ତୁମ୍ଭ ବଳାନ ସୁରଭି ଅପମାନ । ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱସର ଜ୍ୟୋତିଷ୍ମ । ସନ୍ଧାନ
ଦୁଃଖେ ସେ ଲୁହ ଧାରା ॥ ୫ ॥

ଚାକିଆଳ ତୁମ୍ଭ ରକ୍ଷକ ଚାଷଶାଳଙ୍କା ହେବ । ଚଷକ ଖାଦ୍ୟ ବଳେ ହୋଇ
ରହୁଁ ଜୁ ପ୍ରେମଘନ ॥ ୬ ॥

ଛଳ ମୁଁ ନକରେ ହେ ଘର ଘର ଭଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ । ଛୟାଗ୍ରଥ ଗ୍ରାମ୍ୟ କର
ଯେ ହୋଇଛୁ କାନନରେ । ୭ ॥

ଜଗତ ଖାଦ୍ୟ ରକ୍ଷକ ଜନ୍ମାବଚ୍ଛିନ୍ନ ହେଳ । ଜୟ ଲିଳ ଜାଣ ଗୋମାତା
ଜସ୍ମପାଳ ତା ଖୋଜ ॥ ୮ ॥

ଝାଡଖାର ତୁମ୍ଭ ପାଳନେ ନର୍ମିକ ସେ ହୋଇ । ଝାସ ଦେବା ପାଇଁ
ବସିଛୁ ତୁମ୍ଭ ପ୍ରେମକୁ ଚାହିଁ । ୯ ॥

ନିସ୍ତାମ କାଞ୍ଚଣ କହୁଛି ନରଦେଖ ଗାଈମାନ । ନିସ୍ତାମ ପାଳଣ ଦେଖ ଯେ ସିନ୍ଧୁ
ତା ଦୁରବସ୍ଥା ॥ ୧୦ ॥

ଟଳଯାଉଅଛୁ ତୁମ୍ଭର ଧର୍ମର ମୂଳସ୍ଥାନ । ଟେକ ମୁଣ୍ଡ ଚାହିଁ ରହୁଛ ନହୁଅ
ଧ୍ୱ କରୁଣ ॥ ୧୧ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଠାବ ନୋହିଲେ ଯେ ତୁମ୍ଭର ନାହିଁ କାହିଁରେ ଗତ । ଠାବ ଶୋଧ ଧର୍ମ-
ଶାସ୍ତ୍ରେ ତା ବିନା ନାହିଁ ମୁକ୍ତି ॥ ୧୨ ॥

ଡେଙ୍ଗୁରା ବଜାଇ କହୁଛନ୍ତି ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱମାର କାବଲେ । ଡ଼ାକସି ପଦାର୍ଥ ବନ୍ଧୁଙ୍କ
କ ଦେବତାଙ୍କ ମୂଳେ ॥ ୧୩ ॥

ଢମପଣ ଗଡ଼ ହେ ବନ୍ଧୁ ଧର୍ମଣ କାର୍ଯ୍ୟେ ରତ । ଢପ ଦେଖାଉଛ କାହାକୁ
ନ ବୁଝି ଶୁଭ ଛନ୍ଦ ॥ ୧୪ ॥

ଅଣଅପୃତେ ପଡ଼ିଅଛ ତାକୁ କର ପାଳନ । ଅଣୁପ୍ରମାଣେ ଉପକାର ଦେଇ
ଯତ୍ନକୁ ଘେନ ॥ ୧୫ ॥

ତେଣିକେବ ଠାକୁର ଯେ ନର ତା ସେବାରମ୍ଭ କର । ତିଳେକରେ ଯାଉ
କାନ୍ତକୁ ଶେଷଣ ଅନ୍ତର ॥ ୧୬ ॥

ଥପ୍ପ କର ନାହିଁ ମନକୁ ଥଳକୁଳକୁ ହେଳ । ଥନ୍ତ୍ରା ଗାବନାତା ଦୁଃଖ
କେମନ୍ତେ ଯିବ କଥାଯ ॥ ୧୭ ॥

ଦଇବ ଘେନ ମୋର ଭାଇ ଦଶର୍ଣ୍ଣି ନ କର ଅନ୍ତ । ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିଜ୍ଞାରେ ଶର୍ଣ୍ଣ-
ଲେ ପିଟିଯିବ ଯା ଦାଉ ॥ ୧୮ ॥

ଧନ ଦେଇ ଧ୍ୟାନ କରିଣ ଧର୍ମମୂଳକୁ ରଖ । ଧାଳଣୀଧୃ ଶ୍ରୀହିଁ ଅନନ୍ଦଭରେ
ମୁଖକୁ ଟେକ ॥ ୧୯ ॥

ନରପୁଙ୍ଗବ ବୋଲାଇଣ ନବାନ୍ନ ଭୁଞ୍ଜିବ । ନମସ୍କାର କର ପାଦରେ ମାତାଙ୍କ
ହୋଇ ନମ୍ର । ୨୦ ॥

ପଣ୍ଡିତ ହୋଇଣ ଗର୍ବ ନ ବୋଲ ଅନ୍ୟ ଜ୍ଞାନୀ । ପଠାଣ ମାର ଖାଇଗଲେ
କା ଧର୍ମେ ହେବ ହାନି ॥ ୨୧ ॥

ଫଡ଼ଫଡ଼ ବୋଲ ନବନ୍ଧ ଫେରନ୍ଧ ସନ୍ଦେହ । ଫଳ ପାଉଅଛ ଯା ବଳେ
ତା ଦୁଃଖକୁ ଅନାଅ ॥ ୨୨ ।

ବଙ୍କଧଙ୍କକର ନୋଇଲେ ଦିବ୍ୟ କ ସେ ଭକ୍ତବ । ବହୁପୁଣ୍ୟ ଏଥି ପାଇବ
ବନ୍ଧୁଳା ଦୁଃଖ ଯିବ ॥ ୨୩ ॥

ଭବଭୂତ ପାଇ ସଂସାରେ ଯଶକୀର୍ତ୍ତି ପ୍ରକାଶ । ଭଗବାନ ହେବ
ଏଠାରେ ପରେ ଅମର ବାସ ॥ ୨୪ ॥

ମଙ୍ଗଳ ସଦାକାଳେ ତୁମ୍ଭ ହେବ ତାଣ ନକର । ମାତା ସୁଟଭ୍ରୀ ଆଶୀର୍ବାଦେ
ମହାନନ୍ଦକୁ ଧର ॥ ୨୫ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଯାଚକ ହେଉଛି ତୁମ୍ଭର ପ୍ରେମରଙ୍ଗକୁ ଚାହିଁ । ଯୋଗ ହେଉ ଯଶକୁ ଗଣ
ଗାଇ ସେବାକୁ ଧାଇ ॥ ୨୬ ॥

ଝଣିଣ ହୃଦେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଜାଲ ଯିବ ମୋ ସତ୍ତ୍ୱ । ରକ୍ତ ହୋଇ ତୁମ୍ଭ ପ୍ରେମ-
ରେ ଜଳ ମୁଁ ନେ ବୁହାଇ ॥ ୨୭ ॥

ଞଷ୍ଟକଷ୍ଟ ଅଛି ଗୋପେବା ଠାରୁ ନାହିଁ ଯେ ଗତି । ଯଗଜର ଭାଇ ଏ
ଢାର୍ଯେ ଲଗାଅ ତୁମ୍ଭ ମତି ॥ ୨୮ ॥

ଟବେଚନାକର ବୁଝ ହେ ସଭ୍ୟ ସମାଜଗଣ । ତସ୍ତାଇତ ଧର୍ମ ଶାସ୍ତ୍ର
ଢୋଳ ଦେଖ ଯେ ପୁଣ ॥ ୨୯ ॥

ସଦାଶ୍ରିତ ମାର୍ଗ ଯ ଅଛି ଭବରେ ଘୃଣ୍ୟ ଖେଳ । ତୋଷ ଦୂରକର ତୁମ୍ଭର
ଚାହିଁ ଏ ଗାବ ପଲ୍ଲ ॥

ଷଣ୍ଢାଗାବପଲ୍ଲ ତୁମ୍ଭର ନକ୍ଷତ୍ର ହୋଇ ଜାଣ । ଷଡ୍‌ରସ ଭେଦଦାରକ
ଛାହା ହେତୁ ଯେ ଘେନ ॥ ୩୧ ॥

ସଂଶୟ ପୂର୍ଣ୍ଣକର ଦେନ୍ଦୁ ବାଦ ତୁମ୍ଭ ହୃଦୟ । ସଂସାରରେ ଶୋଭା ଯା ହେବ
ତାକୁ କର ଉଦୟ ॥ ୩୨ ॥

ହଜାଇ ଅମୂଲ୍ୟନ ମୋର କହିଲ ଏତେ କଥା । ହୋଇବ ମୋ ପରେ
ସଦୟ ନ ଘେନ ମନେ ବ୍ୟଥା ॥ ୩୩ ॥

କ୍ଷମା ମାଗୁଛି ମୁଁ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ବନ୍ଧୁ ପ୍ରେମ ମାନସ । କ୍ଷମାଶୀଳ ହୁଅ ବାନ୍ଧବେ
କହେ ବିହାରୀ ଦାସ ॥ ୩୪ ॥

ଓଁ ଶ୍ରୀମହେଶ୍ୱରାୟ ନମଃ ।

ହର ପାର୍ବତୀ ଚଉତିଶା ।

ରାଗ—ଭୈରବୀ ।

କହୁଛନ୍ତି ଦେବୀ ପାର୍ବତୀ ଶୁଣ ଶିବମହାଯତି ବୁଝାଇଦେବ ମୋତେ ବିବେକ ଧାଇ ।
କର ବନ୍ଧାନ ପ୍ରଧାନ ଲଭିବି ମୁଁ ଅମୃତଜ୍ଞାନ ସନ୍ତୋଷ ହୋଇଣ ଜାଣିହେବି ପ୍ରଣୟୀ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

କରଇଁ ମୂର୍ଚ୍ଛି ଯେ ଜଣାଣ । କପଟ ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭରତ ପୁଣ ॥ ୧ ॥

ଖଡ୍ଗାଙ୍ଗଲୁଣ୍ଡ ସେ କହିଲେ ଶୁଣସିରେ ପ୍ରିୟବାଳେ ରାମ କେମନ୍ତେ କୋଳେ ଭୁଲେ ଗର୍ଭେ ହୋ ଥାଇ । ଖଣ୍ଡା ଚୂଡ଼ାକୁ ନାଗହିଁ ପ୍ରେମାପ୍ଲୁତ ବାଣୀ କହି ବାଳ୍ମୀକ ସ୍ତୁତି ଯେ ଗିରି ରାମ ପ୍ରଭୁ । ଭରତ ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଜଣ । ଦୁହିଁଙ୍କ ଉରରେ ଏ ଯେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ପୁଣ ॥ ୨ ॥

ଗୌରୀ ବୋଲନ୍ତି ହେ ହର ଶୁଣି ଲଭିଲ ଭୂପତି ଅଚଳ ଯେ କଚନାଥ ବୁଝାଇ ମୋତେ । ଗତି ନ ପାରିଲ ମୁହିଁ । ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଛନ୍ତି ସେ କାହିଁ ଦଶରଥ ପିତା ତାଙ୍କ ଦେଖାଥ ଉରେ । ସୀତାଙ୍କୁ ସେ ରାମ ଦୁଲ୍ଲଣୀ । କପଟ ତା ଫେଡ଼ି କହ ହେ ଶୂଳପାଣି ॥ ୩ ॥

ଘନକେଶୀ ପୃଚ୍ଛ ଦେଖ ଦଶଧେନ୍ଦ୍ର ପୁତ୍ରକୁ ଯୋଗ ଦଶନଟ ହୋଇଲେ କୁ ରାଜନ କର । ଘନମଧ୍ୟେ ଯେ ସ୍ୱ ଗାଢ଼ ଦୁଷ୍ମେନ୍ତ ସେ ଅଛାନ୍ତ ଭାବ ଦୂରକାର୍ଯ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରସେ ଧାରିଲ । ଶୀଳଗୁଣ ସୀତାଙ୍କ ଜାଣ । ରାମ ପ୍ରେମରେ ସଙ୍ଗେ ବଢ଼ାନ୍ତ ଯେନ ॥ ୪ ॥

ଉଦୟ କରାଥ ତହିଁ ଉର୍ମିଳ ଛନ୍ତି ଯେ କାହିଁ ସୁକୀର୍ତ୍ତି କନ୍ୟା ଠାରୁ ମାଣ୍ଡବୀ ପୁଣ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭରତ ଯେନ ତହିଁ ସଙ୍ଗେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନ ବିବାହ ହୋଇଣ ଛନ୍ତି କହ ବଖାଣ । ଶୁଣିଲେ ମୋ ସଂଶୟ ଯିବ । କିମ୍ପି ନିହି ଛନ୍ତି ତହିଁ ସେ ସଦାଶିବ ॥ ୫ ॥

ଚନ୍ଦ୍ରହାର ଧ୍ୟାତୁ ଦେଖ ଉର୍ମିଳୁଦୟରେ ଯୋଗ ଚରଣ ଜାନକୀ ଉର୍ମିଳା ଯେ ସେହି । ଚକ୍ଷୁ ପଣ୍ଡାଥ ଯୁନଶ୍ରୀ ଯଶାକାର୍ତ୍ତି କନ୍ୟା ଭରତ ଶ୍ରୁତ କୀର୍ତ୍ତି ତାହା ବୁଝି ହୃଦୟେ ଥାଇ । ଦମନ ଯାବାକୁ ସେ କହି । ମାଣ୍ଡବୀ ସେହିଠି ଜାଣ ଭରତ ତହିଁ ॥ ୬ ॥

ଛନ ଧେନ୍ଦ୍ର ରହିଲ ଜନକ ଋଷିଙ୍କ ବଳା ହେମନ୍ତଙ୍କ ତା ହେଲା କହ ଫିଟାଇ । ଶ୍ରୀଡ ସ୍ଵାନ ଶୁକଦେବ ସେ ଯେ ଗାଇଲ କହିବାସ ସୀତାଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଥଳ କ କଲେ ସେହି । ସଂଶୟ ଏଥିରେ ମୋ ହେଲା । ବୁଝି ଛଣ କହ ନାଥ ଜିଜ୍ଞାସା ଦେଲା ॥ ୭ ॥

ଜାଣି ନ ପାରିଲୁ ସତ୍ୟ ଜନକ ସଂସାର ଏହି ସଂସାର ଶରୀର ଏହା ଦେଖ ଭାଅଣ । ଜଗତ ଶରୀର ଠାରେ ସମସ୍ତ ଜନ୍ମି ଥିବାରେ ସ୍ଵଭାବ ଅତି ବଜ୍ରାଙ୍ଗ କଲ ତା ଗୁଣ । ଭରତ ଶୀଘ୍ରଭାକୁ ଥରି । ରାମ ନାଶ କଲେ ଦେଖ ସଂସାରପୁର ॥ ୮ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଟୋଡ଼ବଣ ହଏ ତେଜି ବନବାସ କେ ପାଇଲ ବୃନ୍ଦାବନ କନ୍ଦ ନାଥ ହୃଦୟଗତ । ଟଗଡ଼ା ହଲ ରାବଣ ତାହାର କେମନ୍ତ ଗୁଣ ଦଶସ୍ୟ ତଳରେ ମୁଁ ଯେ ହୁଏଁ ଘବଇ । ବୃନ୍ଦାବନ ଜନ୍ମ ଗୋସାଇଁ । ପାଦପଦ୍ମେ ସେବ ଥିବ ହୃଦୟେ ଆଇ ॥ ୯ ॥

ଢଣ୍ଟସ୍ଥ ହଅ ତୁ ଜାଣ ମାୟା ଏଯେ ଟୋଡ଼ବଣ ପ୍ରକାଶ ସଂସାର ତାହା ଦେଖ ସୁମୁଖୀ । ନୟମ ସଂସାର ସାର ଲୋକ ରସ ସ୍ନେହାଗାର ସ୍ୱକୁ ଲଲ ଯେହ୍ନ ହୂନ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଯୋଖି । ସେହ୍ନ ହେଲ ଯେ ବନବାସ । ସ୍ୱଗାହ ଅନନ୍ତ ସେ ଯେ ରାବଣ ବଣ ॥ ୧୦ ॥

ଡଙ୍କଥର ଯା କହିଲ ଭାବିଲ ହୃଦୟ ଛଳ ରାବଣ କପଟ ଭାବ ବୃନ୍ଦାର କନ୍ଦ । ଡାଳ ନେଲ ଯେ ସୀତାଙ୍କୁ ରାମ ନାଶ କଲେ ତାକୁ ଏବେଷସ୍ୱ ଲାଗୁଛି ନେ ମନେ ସନ୍ଦେହ । ଭଲ କଲ ବୁଝି ନାଥ । ନୋହୁଛି ତୁମ୍ଭ ପାଦରେ ମୁଁ ନେଇ ହାତ ॥ ୧୧ ॥

ଠାବ ଖୋଜୁ ଥିବ ମତ ସ୍ୱଗ ରାବଣ ତା କର ପ୍ରବେଶ ବୋଇଲେ ସତୀ ବୁଝ ଚୋ ମନ । ଠିକଣୀକର ବେଦାନ୍ତ ରହପାରେ କହ ତା ଉର ଲକ୍ଷଣ ସୁନ୍ଦର ନାମ ଥସ୍ୱ କ ପାନ୍ତ । ସ୍ୱନେତ୍ରକୁ ଯେ ଦେଖ । ଘୋରନାଦ ସ୍ୱର ମେଘନାଦ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ॥ ୧୨ ॥

ଢ଼ଭଲେ କପିନାଦ କର୍ଣ୍ଣ ମାସାରୁ ବାହାର ଯେଉଁ ଦନୁଜ ରାବଣ ଡାଁ ଜ୍ୟେଷ୍ଠସୁତ । ଢ଼ଭଙ୍କର ପଳାଇଲା ରାମରେ ଶରଣ ଗଲା ସେ ବୀର କପଟ ଛାଡ଼ି କହ ଗୋସାଇଁ । ଦାମ୍ପତ୍ୟ ନନ୍ଦିନୀ ଯାନ୍ତ । ନ କହିଲେ ଘୋଷାନାଥ ବିବେକ ବର ॥ ୧୩ ॥

ଣାପଣେ ଚୈତନ୍ୟନାଦ ରାବଣ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ସୋଦର କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ନାମ ତାର ପ୍ରକାଶମାନ । ତାଲ ହୃଦୟ ନେତ୍ର ବନ୍ଧ ଦେଇ ଭୟଙ୍କର ସୁବୁଦ୍ଧି ବାହାର ଯେନ ସେ ବିଭୀଷଣ । ଦମନାମକ ଖର୍ବପୁଷ୍ଟି । ତହିଁରୁ ଯେ ମନୋଦରୀ ଉଥାଣ ଜାଣ ॥ ୧୦ ॥

ଅଣିମାଦ ପ୍ରେମପଦ ହୃଦୟ ଭରେ ସେ ବୋଧ ଶାସ୍ତ୍ରୋକ୍ତ ନ୍ୟାୟ ବଜ୍ଞାନ କଲ ଲକ୍ଷଣ । ଅଣିଙ୍ଗିଲ ଯେ ମୋର ଶୁଣିଲି ମୁଁ ଇଥ୍ୟଗିର ଦେହୀର ସଂସାରଠାରେ ଧରୁ ଉଥାଣ । ଅନୁମାନ କଲ ମୁଁ ପର । ଅନୁମାନରେ ରହୁଛି ହୃଦୟ କ୍ଷେତ୍ର ॥ ୧୫ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ବିଲୋଚନ ଛାତ୍ର ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ଗୁ ଛତ୍ରାକ୍ଷୀ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ହେଲୁ ଅବେ ଗୁ ପ୍ରିୟଥିଲି । ଛନ୍ଦଚର୍ଚ୍ଚା ମୁଁ ଗୁ ଦର୍ଶାଂ ସଂସାରସଂଳାପ ଯାହା ଛଥାନ୍ତଇ ଗୁରୁ ଏହା ହୃଦେପ୍ସିତ । ଛାପିତ ଶସ୍ତ୍ର ଭୁବୋଇ । ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗର ନର୍ତ୍ତନ ହଉ ଛଦର ॥ ୧୬ ॥

ଥଯୂନଷର ମୋ ଭେ ଶୁଣ ଅହେ ପାପେପଦ୍ମ ପଦ୍ମରୁ ମୁଁ ବନର କଣାଏ କର । ଥାଇ ରକ୍ଷିଲ ମୋ ଧନ ତୁମ୍ଭ ସର୍ଗ୍ଗ ଦକ୍ଷିନ ପାଇବାକୁ ମୁଁ ଘାତନ ହେ ଶିବ ଯଉ । ଥଣ୍ଡା ହୋଇଥିବ ସଙ୍ଗରେ । ସ୍ଥିରଚିତ୍ତ ହେବା ଭଲ ଦେଖାଅ ମୋତେ ॥ ୧୭ ॥

ଦଜଲ ପାର୍ବତୀ ବାଣୀ ଦଗମ୍ବର ତାହା ଶୁଣି ଦେବୀଙ୍କୁ ହାକଲୁ କାଣି ସେ ପ୍ରେମ ଯୋଗ । ଦନନ ଧନ୍ଦ୍ୟ କଲେ ଭୁଙ୍ଗରେ ପ୍ରିୟ ବାଣୀ ଦଧୀନସ୍ତ ଛାବନ୍ଦ୍ଲେ ହୃଥ ଦକ୍ଷିଣା । ଦର୍ଶୀପ୍ସ ସଂସାରସାର । ଦଶୀ ହେବୁ ସେ ପାର୍ବତୀ ଛାବ ତୋ ଜନ ॥ ୧୮ ॥

ଧାର୍ମିକ ଯେ ମହାଜନ ମହାନନ୍ଦ ଭକ୍ତ ମନ ଧ୍ୟାଧ୍ୟେୟ ସ୍ୱର ସେ ଯେ ଥନର ହୋଇ । ଧ୍ୟାନରେ ଘ୍ରବନ୍ତି କ୍ଷୀଣ ତାହା ସେ କେବଣ ଗୁଣ । ସେ ସବୁ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ମୋତେ କହ ଗୋସାଇଁ । ଧର୍ତ୍ତବ୍ୟତା ହେତୁଲେ ମୋହିତ । ଧୀଗୁଣେ ତୁମ୍ଭ ସେଥିରେ ସଂଳାପ ଉଚ ॥ ୧୯ ॥

ନଗବନ୍ଧ ନଞ୍ଚଥମ ଶୈଗ୍ରମନାଗି ମନେମ ନଭକ୍ତ ଶ୍ୱେଗନ୍ଧପତ୍ର ସେ ନନ୍ଦନ୍ଦନ । ନକେଶରୀ ବୋଲନ୍ତି ତାହା ଶୁ ଦେଖ ପାର୍ବତୀ ନରଲୋକେ ନରାଧିପ ନାମ ଶ୍ଳୋକ । ନର ନାଗପୃଣ ଗୁ ବ୍ରହ୍ମାଂ ନଗନ ଘଗତ ଏଯେ ନାଗର ଛାପ୍ସା ॥ ୨୦ ॥

ପାର୍ବତୀ ବୋଲନ୍ତି ଯତ ଘବନ୍ଧ ହେଲା ମୋହନ ବୃତ୍ତାନ୍ତକହ ମୋହନ ସେବଣ ନର । ପ୍ରକାଶ ହେଲେ ଅର୍ଜୁନ ପାଣ୍ଡୁନ ନାମ ବଦ୍ଧଣ ତାହା ଘଦଲ ମୋହନ କହଣଙ୍କ । ପାଣ୍ଡବ ଯେ ସେ ପାଞ୍ଚଭାଇ । ଦଣ୍ଡାଡ କପଟ ହେଲ କହ ଗୋସାଇ ॥ ୨୧ ॥

ଫେଉକଷ୍ଟି ଛ ଶୁଣ ଗନ୍ଧାଂ ଗୁ ଧର୍ମ ଲକ୍ଷଣ ଧର୍ମନିଷ୍ଠ ଭକ୍ତ ମନ ହୃଦସ୍ଥକ୍ଷୀନ । ଫେଉଁ ଗର୍ବ ସ୍ୱୟମ୍ଭୁଙ୍କ ମାନବ ରୂପ ପ୍ରକାଶ ଗନ୍ଧ ତାହା ହଣ ସେଯେ ସେ ଉନ୍ନେନ୍ଧ । ଉଦ୍ଯୋଗ ସାହସ ଯେନ । ଫଳୋଦୟ ସଙ୍ଗେ ଗର୍ବ ସେ ଅନୁକୂଳ ॥ ୨୨ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଉଣତିରିଶା ହାର ।

ଦିବାଣ ବଳୟୁ ଘଟେ କହୁଛୁ ଜଗସମ୍ଭୁଟେ ସହଦେବ ନକୁଳଯେ ବାର୍ଣ୍ଣ
ଅଛନ୍ତି । ଦିବାଦ ସେ ପାଞ୍ଚ ଭାଇ ପଞ୍ଚାଳୀ ରୂପରୁ ସେହି ପେଉ କହ ପେଢ଼
ମୋର ହୃଦୟ ଘୃନ୍ତି । ବିଶ୍ୱମ୍ଭର ହେ ଭୋଳାନାଥ । ବିଶେଷେ ଭୁହିଣ ସାଧେ
ମୋ ମନ ସ୍ୱାର୍ଥ ॥ ୧୩ ॥

ଉବାନୀ ଭାବ ତୋ ଉତ୍ତେ ଭବତବ୍ୟ ଭବକରେ ଭ୍ୟୁନକ ନ ହିତରେ
ସହଜ ଗୁଣେ ଭାବ ସହଦେବ ବାର ଭସୃଙ୍କର ନବ ଦୂର ଗନ୍ଧ ଭାବତ ଯେ
ଉବ ନକୂଳ ଧ୍ୟାନ । ପଞ୍ଚେନ୍ଦ୍ରିୟ ବାମନାକାଶ । ଭଲେ ପଞ୍ଚାଳୀ ଦିବାହ
ପାଣ୍ଡବେ ଥଇ ॥ ୧୪ ॥

ମହେଶ୍ୱର ବାଣୀ ଶୁଣି ପାର୍ବତୀ କହନ୍ତି ପୁଣି ମହାଭାରତ ସକଳ ଘଟରେ
ପୂର୍ଣ୍ଣ । ମତେ ଯାହା ଦେଖାଇଲ ଏପରି ହୃଦେ ସଙ୍କୁଳ ହୋଇଥିବା ଶୁଣି
ନ ଥିଲି ଯେ ମୋ କର୍ଣ୍ଣ । ମନ୍ତ୍ର ଲାଗେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଗତି । ମର୍ମରେ ଭାବଣ
ନାଥ ଲଭେଁ ତୃପତି । ୧୫ ॥

ଯୁଧିଷ୍ଠିର ତୁ ଜାଣ ଏ ଘଟେ ସକଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଧ୍ୟାନ ବନ୍ଧଣ ଶାସ୍ତ୍ର ବକ୍ତା
ଯେ ହୋଇ । ଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞାନ ସୁନୟ ଭବ ଉଦ୍ଭବ ଯେ କାୟ ଦିଶଇ ନରରୂପଧି
ଦିଶଇ ସହ । ଜଗତ ଯେ ସଂସାର ପୁଣ୍ୟ ଜାଣି ହୃଦୟରେ ତାହା ପ୍ରକାଶ-
କାୟ ॥ ୧୬ ॥

ଚଣ୍ଡୀରକ୍ଷ ଭାବ ଦୂର ହୃଦୟେ ବକାଶ ହୋଇ ବିଶ୍ୱ ସ୍ୱରୂପେ ଭବ
ଦିନାଶକାୟ । ଦ୍ରୌଣ ଭାବଣ ଚର୍ଣ୍ଣେ ରକ୍ତବୀଜ ହୃଦୟରେ ରଖିଥିଲ ହୋଇ-
ଛନ୍ତି ସେ ନଚହେଇ । ଉଣଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ନାଥ । ତେମା ଉପରୁ କଲେ
ପେଢ଼ କୃତାନ୍ତ ॥ ୧୭ ॥

ଲିଲଗ ବିଷୟ ହେଲା ପାର୍ବତୀ ପାଦ୍ମିଁ ତୁ ସେହି ଲବାଜଣ ପ୍ରେମରସ
ହୃଦୟେ ମୋର । ଲବଣ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି ଛନ୍ଦିତ ଭାବଙ୍କୁ ଚୋର ତତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରକାଶମାନ
ହେଉଛି ଚୋବିତ ଉର । ହସ ହସ ମୁଖୀ ତୁ ଦେଖ । କୃପା କର ତୁଚ୍ଛ
ମାୟୁ ସେ ଯେ ଅଲେଖ ॥ ୧୮ ॥

ବିଶ୍ୱମ୍ଭର ଯା କହିଲ ଭାବିଲ ମୋ ହୃଦସ୍ଥଳ ବିଚେଷ୍ଟିତ ନାଶ ହୃଦ
ଜାଣ ହେ ନାଥ । ବିକଶିତ ତବ ଦାସୀ ରଖ ତୁଚ୍ଛୁ ମନ ତୋଷି ଇଚ୍ଛନ୍ତି ଶରଣ
ପଶି ହେଉ କୃତାର୍ଥ । ହେଉ ଅରୁ ଭବ ପ୍ରସାଦ । ବିଷୟ ହୃଦୟ ଗନ୍ଧ ସେବନ୍ତି
ପାଦ ॥ ୧୯ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଶଙ୍କର ଶୁଣି ପାର୍ବତୀ ବୋଲନ୍ତି ମୋ ମହାସତୀ ବୃନ୍ଦାବନ ଯେ ଗୋଲକ ଶୁଭ ନିରଞ୍ଜନ । ସର୍ବେଶ୍ୱର ଶ୍ରୀ ଗର୍ଭ ସଂସାର ସୃଷ୍ଟିର କାରଣ. ଅନେକ ବସ୍ତୁ ବିଭୂତି ଅଦ୍ଭୁତ ତାଣ । କହିବାକୁ ବାକେ ସ୍ୱଜନ । ସକଳ ବେଦ ସାରରେ ଚତୁରାନନ ॥ ୩୦ ॥

ଷଣ୍ମୁଖ ପ୍ରେମ ଭକ୍ତି ଶୁଣି ଲଭିଲ ତୃପତ କରଣ ଚଣ୍ଡୀ ପାର୍ବତୀ ପ୍ରଣାମ କଲେ । ଷଡ଼ଗୁଣ ସ୍ୱଭାବ ବନ୍ଧ ଷୋଡ଼ଶାଙ୍ଗ ଶୁଣି ଯୋଗ ପୂଜା ନାନା-କର୍ମ ବିଧି ମନ ଶୋଧିଲେ । ଶମ୍ଭୁ ଅଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗ ଲଗାଇ । ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ—ହୋଇଣ ପାଦେ ପଡ଼ିଲେ ଶୋଇ ॥ ୩୧ ॥

ସଦାଶିବ ଆନନ୍ଦରେ ଉଠାଇ ଲଗାନ୍ତି ଉରେ ସଦାନନ୍ଦ ମୂର୍ତ୍ତି ଧନ୍ୟ ଭାବନା କର । ସଂସାର ଶଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି ସଦାନନ୍ଦ ବୃନ୍ଦେ ହେତୁ ସମାଚର ଗୁଣ ଶୁଣି ସାଧନପୁର । ଲକ୍ଷଣୀପୁ ଲକ୍ଷିତ ଗିର । ସବୁ ବୃନ୍ଦାଇ କହିଲ ରଖ ଗୋଭର ॥ ୩୨ ॥

ହରଙ୍କ ବଚନ ଶୁଣି ପାର୍ବତୀ ପ୍ରିୟ ତା ମଣି ଆନନ୍ଦରେ ପ୍ରେମ ଧ୍ୟାନେ ହୋଇଲେ ଲୀନ । ହର୍ଷାଶ୍ରୁରେ ବନସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଣ ରହିଲେ ଶୁଣି ସେବା-କର୍ତ୍ତ୍ରୀ ହେଲେ ଯୋଗକାଳକୁ ଜାଣି । ବିଜ୍ଞାନ ଏଭାବ ବିନୋଦ । ଗନ୍ଧର୍ବୀଙ୍କା-ରେ ଉନ୍ମେଷ ଦ୍ୱି ଅନ୍ତ ବୋଧ ॥ ୩୩ ॥

କ୍ଷେମ୍ବ କାଳୀସ ଚରଣ କହିଣ ହୃଦେ ସ୍ମରଣ ଗାଉ କଲ ଶିବ ମନ ଏ ବ୍ରୁପ୍ରନାଶ । କ୍ଷୋଭିତ ହୃଦସ୍ଥ ବନ୍ଧ ଦର୍ଶ ବୁଲୁ ମୁଣ୍ଡ ଷ୍ଟାନ ମହତ ମିଳ ନାହିଁ ଅହେ ମହେଶ । ଗଣି ଯେନ ଦାସାନୁଦାସ । କ୍ଷୁଦ୍ର ହୃଦସ୍ଥ ମାଗୁଛି ବହାଇ ଦାସ ॥ ୩୪ ॥

ସୀତା ରାମ ସମ୍ବାଦ ଚଉତିଶା ।

ରାଗ—ପେଉ ।

କହୁଛନ୍ତି ରାମ ଜାନକୀଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ପୀତମ୍ବ ଦେହରେ ପ୍ରାଣ ବିହା ।
କହିଣ କପଟ ଭଣି ଚରଣ ଥାଅ ବସୁନ୍ଧରୀ ଗର୍ଭେ ଲୁଚି ॥ ୧ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

କ୍ଷିତଳ ନନ୍ଦନୀ କହୁଛନ୍ତି ପୁଣି ହେ ନାଥ କାହିଁକି ଯିବ ଚଳିଲ ।
ଖ୍ୟାତ ମୋ ଯୋଗୀଙ୍କ ସେଠାରୁ ଆଣିଲ ଏହାକୁ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଖାଇଲ ॥୨॥
ଗମିଲାହିଁ ଯଦି ଏବେ ଏହା ଜାଣି ରାକ୍ଷସକୁଳଗଞ୍ଜନା ମୁଁ ହୋଇ ।
ଗହନ କାନନ ଅଟଇ ଏବନ ରାକ୍ଷସପଲ ଛନ୍ତି ଏଠାଇଁ ॥୩॥
ଘଉଡ଼ିବ ମୋତେ ରଖିବ କେମନ୍ତେ ତାହା ବୁଝାଇଣ କହ ନାଥ ।
ଘୋର ବନସ୍ଥଳେ ଛାଡ଼ିବ ଯେ ମୋତେ କେତେ ହେବ ତୁମ୍ଭ ପ୍ରାଣହିତ ॥୪॥
ଉପେକ୍ଷିଲ କାଳ ଅଟଇ ମାୟାଜାଲ କହିବ କିପରି ଜାଣ ସତ୍ୟ ।
ଉଦେ ଅସ୍ତ୍ର ମୋର ନାହିଁ ସୁଖପର ବୁଝିଣ ହୃଦୟେ ଥାଅଛି ॥୫॥
ଚନ୍ଦ୍ରାବଳୀ କହ ନୃପମଣି ସନ୍ଦେହ ଲାଗୁଛି ମୋତେ ତାହା ।
ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇଲି ବୁଦ୍ଧି ନପାଇଲି ବୁଝାଇ କହ ହେ ପ୍ରାଣନାଥ ॥୬॥
ଛଳ କଉଶଳ କହୁଛନ୍ତି ରେ ଯଦି ତୋ ଦଶସ୍କନ୍ଧ ରାକ୍ଷସ ନେବ ।
ଛନ୍ଦିଣ ଅଯୋଧ୍ୟ ରହିବ ମୁଁ କଥ ଘୋର ସାଗର ଭିତରେ ହେବ ॥୭॥
ଜଡ଼ୀଭୂତ ହେଲି ବୁଦ୍ଧି ନପାଇଲି ମାୟାସୀତା ହେ ନେଉଛି ନେବ ।
ଝଙ୍କି ନ ବିବାଦ ଲଭିବ-ଯ ତୋଷ କେଉଁ ପଥ ସେ ମତେ ଅଣିବ ॥୮॥
ଝାଡ଼ିବନ ମଧ୍ୟେ ହୋ ହରିପଣରେ ରାବଣ ରାକ୍ଷସ ମାୟାରୂପେ ।
ଝାଟକାରେ ଅସି ନେବ ଲଙ୍କାପୁରୀ ଅଶୋକବନେ ଥିବୁ ବିଳାପେ ॥୯॥
ଞିଶ୍ୱାସ ତ କହୁ ଅଛ ତୁମ୍ଭେ ଦୃଢ଼ କେମନ୍ତେ ଅସି ରଖିବ ଦେଖ ।
ଞପାର ନଥିବ ହେ କୋଦଣ୍ଡପାଣି ଗହନେ ଥିବ ଯେ କେମନ୍ତ ଜାଣ ॥୧୦॥
ଟାଳିବ ଅମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ମାୟାକୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣରଙ୍ଗେ ମୃଗ ହୋଇ ।
ଟାକି ଥିବ ମେଣ୍ଢ ଅନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ ଗୃହେ ମାୟା ସୀତାକୁ ଯେ ନେବ ଥିଲା ॥୧୧॥
ଠାବରେ ଯେ ମୋତେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସେ ବୀର ନରଖିଥିବ କି ଦୂର ଦ୍ୱାର ।
ଠକିକରି ନେବ ଜାଣିକରି ଯିବ କେମନ୍ତ ଯାଇ ବଞ୍ଚ ଗୋସାଇଁ ॥୧୨॥
ଡାକଦେବ ମୃଗ ହୋଇ ଘୋର ସ୍ୱନ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶାନ୍ତ ବୋଲିଣ ବନେ ।
ଡାକ ଶୁଣିକରି ଲକ୍ଷ୍ମଣେ ଯିବାରୁ ପଠାଇବୁ ତୁ ଘୋର କାନନେ ॥୧୩॥
ଢଙ୍ଗ ରାକ୍ଷସଙ୍କ ଜାଣି ହୃଦେ ଦଣ୍ଡ କାହିଁକି ନାଥ ଏମନ୍ତ କର ।
ଢାଙ୍କି ଥିଲ ମୋତେ କେଉଁ ବିପଦରେ ଅପକୀର୍ତ୍ତି ଯେ ହେବ କାହାର ॥୧୪॥
ଅଣାକାର ପୁନ ଛାଡ଼ି ଦେବ ଯେବେ ପୃଥ୍ୱୀ ମଣ୍ଡଳେ ନାହିଁ ଠାଇ ।
ଅଣାଇଛି ମତେ କହୁଅଛି ତୋତେ ଅବଭାଗ ମୋର ଦଣ୍ଡ ପାଇଁ ॥୧୫॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ତ୍ରୈଲୋକ ଠାକୁର କର ମନ୍ୟଗିର ମୁଁ ଯିବ ତା ପୁର ବାହୁଁ ପାଦ ।
ତଥ୍ୟରେଣ ଭାବା ମୋ ପ୍ରାଣନାଥ ଯେମନ୍ତେ ପଡ଼ିଲେ ଯିବ ମୁହିଁ ॥ ୧୬॥
ଥର ଥର ମନ୍ଥ୍ରୀ ଗନ୍ଧର୍ବଙ୍କ ନୃତ୍ୟେ ସୁରଦେବର୍ଷି ଗ୍ରୋନ କଲେ ।
ଥର୍ପୃକଲେ ଉହିଁ ଉପାସେ ପୂଜିଅଛ ଛୋ ନିଷ୍ଠ ଯେ ହସ୍ତ କୋଶଦୁକେ ॥ ୧୭॥
ଦନୁଜଙ୍କ ଦର୍ପ ଯାଇ କଶ ଜାଣ ବ୍ରହ୍ମର୍ଷି ବ ନନ୍ଦ-ଗୁ ହଲେ ।
ଦେଖାଅ ସେକଥା ଯିନ୍ତୁ ଭ୍ରୁଦବ୍ୟଥା ପଡ଼ନ୍ତି ମୁଁ ଯେ ଚରଣତଳେ ॥୧୮॥
ଧନ୍ୱରେ ଯୋଜିଲେ ପ୍ରବଧ ବାନ୍ଧିଲେ ବ୍ରହ୍ମଲୋକରେ ପଡ଼ିଲା ଥୂଅ ।
ଧାଇ ରୁଷିବଳା ଗର୍ଜଣ ମିଥିଳା ଯୋଡ଼ିଥିଲେ କନ୍ଧ ଢୋରଗ୍ରନ୍ଥି ॥୧୯॥
ନଗର ବନ୍ଦୀଙ୍କୁ କଲ ପଛତପ୍ତ ଛଞ୍ଚି ବପଲ ବନ୍ଧପୁ ହେଲ ।
ନୃପ ମୋ ପିତାଙ୍କ କରଣ ଉଦତ ଯନ୍ତୁ ଯଜ୍ଞ ସେ କେମନ୍ତେ ଦଲ ॥ ୨୦॥
ପ୍ରକାଶ ବଟେକ ଶିବଧନୁ ଦେଖ ଅଷ୍ଟବସୁ ଯାହିଁ ସ୍ତୁତି କୋଇ ।
ପକାଇଲେ ତାକୁ ମିଥିଳେଶ କେବା ପୁରୁଷ ନବ୍ରହ୍ମ ଯେ ତାହିବା ପାଇଁ ॥ ୨୧ ॥
ଫୋଡ଼ିଲେ ନାଥ କେହୁ ଅପଥନ୍ତି ପୁନ୍ଦ୍ରବନ୍ଧି ଯେବେ ଭୂମେ ସ୍ତୁତି ।
ଫଳୋଦୟ ବୁଷ ବରଣ୍ଟୁ ସେ ରଣ ଦେଖାଅ ଯେ କାହିଁ ସେ ଅନ୍ତ ॥୨୨॥
ବୋଲନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ଲବ ହନୁମାନ କ୍ଷୀଣସ୍ୱନ ଦର୍ଶ ଯେ ମୁହିଁ ।
ବହାଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶେଷଶିବ ଜାଣ ପ୍ରଭୁର ପ୍ରଜାପଟ୍ଟ ରୁହିଁ ॥ ୨୩ ॥
ଭଳ ବୁନ୍ଦାବନ କାଶିଲ ସକଳ ପଶୁରାମ କୋପ କାହିଁ କଲେ ।
ଭରତ ବନ୍ଦପୃ ପିତାଅ ସଂଶପ୍ତ ଧୂନ୍ଦ୍ରାର କର ପ୍ରଭୁ ଯୋମୁଲେ ॥ ୨୪ ॥
ମହାତ୍ବେ କ୍ଷଶି ଧୃ ମ୍ରବଲ ତାଇଲେ କ୍ଷତ୍ରିଧି ସଜ୍ଞ ସେ ଅବତାର ।
ମୋର ଅବତାର ହେବାରୁ ସେବାର ଚନ୍ଦ୍ରଦେବ ଅଂଶହେଲେ ଯତ୍ର ॥୨୫॥
ଯୋଗରୂପ ହଣ୍ଡି ସବୁ ଜାଣିବଣ୍ଡି ପ୍ରକାଶକ ହୋଇଛେଲ୍ ଯୋଗୀ ।
ଯୋଜିତ ବଷପୃ ଅନ୍ତର ଅଶପୃ ହେବା ପ୍ରଗତ ଦନୁଜ ଲାଗି ॥ ୨୬ ॥
ରକ୍ଷକନାଗ୍ରୀର ହୋଇ ଫେଡ଼ ଭାବ ସଂସାରେ ଅନାମ ରୂପ ହୋଇ ।
ରକ୍ଷ କପିଙ୍କର ହେବ ଯେ ସମର ଅମରେ ଦେଖିବେ ପ୍ରେମବନ୍ଧ ॥ ୨୭ ॥
ଲକ୍ଷନ୍ତି ହଣ୍ଡି ସବୁ ହବହଣ୍ଡି ବୃନ୍ଦାବନ କହଲ ପ୍ରାଣନାଥ ।
ଲଳିତ ଦଶପୃ ଭୂମି ପଞ୍ଚତପ୍ତ ହୋଇପାଣ୍ଡବଙ୍କ କର ରଥ୍ୟ ॥ ୨୮ ॥
ସ୍ୱନ୍ତ ହୃଦପୃ ସଦା ପଞ୍ଚତପ୍ତ ନୋହିବା ଅନ୍ତର ଜାଣ ସଖୀ ।
ସଙ୍କାଗିଣ ମାୟା ଦେଖୁଁ ଥିବା ଗାନା ନନ୍ଦଲୋକ ଭବ ଥିବା ରଖି ॥ ୨୯ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଶଶୀମୁଖି ଶୁଣି ସନ୍ତୋଷ ହେ ମଣି ଶ୍ରୀରାମପାଦେ ପ୍ରଣାମ କଲେ ।
ସାକ୍ଷାତ ହେ ପ୍ରଭୁ ସର୍ବ ମାୟା ବିଭୁ କହ୍ନ ନଳ ଯୁରଙ୍କୁ ସେଗଲେ ॥ ୩୦ ॥
ଷୋଡ଼ଶୀ ଯେ ବାମା ତହୁଁ ମନୋରମା ସ୍ଥାପିଲେ ଶ୍ରୀରାମ କୁଟୀରେ ।
ଷଣ୍ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୋଶବ ଏ ଅନ୍ତ ଏହା ଚରିତ୍ରକଲେ ତତ୍ପରେ ॥ ୩୧ ॥
ସଥୀରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପ୍ରବେଶିଲେ ପୁଣ ଦେଖି ଦଣ୍ଡବତ ତାହିଁ କଲେ ।
ସୀତାଙ୍କ ବଷଧୁ ନ ବୁଝି ହୃଦୟୁ କନ୍ଦମୂଳଫଳ ପାଶେ ଦେଲେ ॥ ୩୨ ॥
ହରଷହୋଇଣ ସୀତା ନେଲେ ପୁଣ ତନୟେ ମିଳି ଭୋଜନକଲେ ।
ହର୍ଷିତ ଅନନ୍ଦ ହୋଇ ପ୍ରେମାନନ୍ଦ ସ୍ୱବଶହୋଇ ପ୍ରେମକଲ୍ଲୋଳେ ॥ ୩୩ ॥
କ୍ଷମାନିଧି ବଳ ହେ ଯେ ପ୍ରବୀର ସୀତଯୁ ଧାମ ବିନୋଦ ବାଣୀ ।
କ୍ଷିତିରେ ପ୍ରକୃତ କଲ ମୁଁ ପାମର ବହାସୀ ଦାସ ଯୋଡଣ ପାଣି ॥ ୩୪ ॥

ଓଁ ରମାଧବାସ୍ତେ ନମୋ ନମଃ ।

ଲଳିତ ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ ଚଉତିଶା ।

ରାଗ—ପଉଭାଷ ।

କୁନ୍ଦକୁନ୍ଦ ସେ କୃତଦାସ ହେଲେ ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
କରୁଣା ସାଗର ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କରତା କାଳ ଦର୍ପହରା ଯେ ॥ ୧ ॥
କ୍ଷୀରସାଗରେ ଶୟନ କରତା ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଖିଳ ଅପୂର୍ବ ପ୍ରଳମ୍ବ ହରତା ସେହୁ କ୍ଷୀର ଚୋର ଯେ ॥ ୨ ॥
ଗମି ନ ପାରନ୍ତି ଯୋଗିଜନ ଯାକୁ ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଗୋ ନାମଙ୍କ ମହୀ ପାଳନ କରତା ସେହୁ ଗୋପାଳକି ଯେ ॥ ୩ ॥
ଘଟନାଙ୍ଗହୋଇ ନୃସିଂହ ସେ ହେଲେ ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଘାଟରେ ଥାଇଣ ବସ୍ତ୍ର ଚୋରାଇଲା ସେହୁ ଘନଶ୍ୟାମ ଯେ ॥ ୪ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଙଠାଇଥିଲେ ଦନ୍ତରେ ପୃଥିବୀ   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଙଠାଇଲା ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ଗିରି କରେ   ସେହି ଉପେନ୍ଦ୍ର ଯେ ॥ ୫ ॥
ଚଳ ଅଚଳ ଯେ ପୃଷ୍ଠରେ ଧରିଲା   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଚାଣୁଣ କଂସକୁ ନାଶନ ଯେ କଲା   ସେହି ଚକ୍ରଧର ଯେ ॥ ୬ ॥
ଛଳବଳ କରି ପାତାଳେ ଚାପିଲା   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଛଳେ ଇନ୍ଦ୍ର ବ୍ରହ୍ମା ଗର୍ବକୁ ଦଳିଲା   ସେହି ଛଳିଅଟି ଯେ ॥ ୭ ॥
ଜଗଦୀଶ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଜାମଳାର୍ଜ୍ଜୁନ ନାଶ କରିଅଛୁ   ସେହି ଜଗବନ୍ଧୁ ଯେ ॥ ୮ ॥
ଝଗଡ଼ା ଲଗାଇ କୁରୁଙ୍କୁ ନାଶିଲା   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଝାଡ଼ ବୃନ୍ଦାବନେ ଗୋପଗୋପୀ ନାଚେ   ସେହି ଝୁଲ ଚଳା ଯେ ॥ ୯ ॥
ଞାନପୂର୍ଣ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଇଲ   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଞାନ ନନ୍ଦନ ଞାଗମ ବ୍ରହ୍ମ   ସେହି ଞଙ୍ଗୋତମ ଯେ ॥ ୧୦ ॥
ଟାଳି ବୃନ୍ଦାବନ ସଭା ଧ୍ୱଂସ କଲା   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଟଳାଟଳ କରି ସ୍ରଷ୍ଟା ବଶ କଲା   ସେହିଟାହି କର୍ତ୍ତା ଯେ ॥ ୧୧ ॥
ଠାକୁର ଯାହାକୁ ସଂସାରେ ବୋଲନ୍ତି   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଠକାଠକ କରି ଗୋପୀଙ୍କି ମୋହୁଛି   ସେହି ଠକ କୃଷ୍ଣ ଯେ ॥ ୧୨ ॥
ଡ଼ରି କସ୍ତବଭଠାରୁ ପଳାଇଲା   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଡ଼ାକୁ ଗୋପ ଲୁଣୀ ଦୁଧ ଚୋରିକଲା   ସେହି ଡ଼କାଇତ ଯେ ॥ ୧୩ ॥
ଢେମଣ ଢୋଲଣ ବ୍ରଜବାଳୀ ନାଚେ   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଢଳ ଢଳ ନାଚ ବାଂଶରି ବଜାଏ   ସେହି ଢୀପଦେବ ଯେ ॥ ୧୪ ॥
ଅଣାଇ ଯେ ଭୀମ ଜରାସନ୍ଧହନ୍ତା   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଅଣାଇ ମାଇଁଙ୍କି ଭୂତଦୃଶ୍ୟ ଦେଲା   ସେହି ଅଣାକାର ଯେ ॥ ୧୫ ॥
ତବ୍ରଜ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ତପନ ତନୟା ତୀରେ ବୁଲୁଥାଏ   ସେହି ତ୍ରିଭଙ୍ଗୀଆ ଯେ ॥ ୧୬ ॥
ଥକାହୋଇ ଗଜ ସ୍ତୁତି ଯାକୁ କଲା   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଥୋଡ଼ଥର କୁବଳୟାକୁ ମାଇଲା   ଥଦ୍ଦର ଧୂରୁଷ ଯେ ॥ ୧୭ ॥
ଦାରୁକ ଅର୍ଜ୍ଜୁନ ରଥରେ ଯେ ଥିଲା   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଦୀକ୍ଷା ଗୁରୁଙ୍କୁ ମଲାପୁଅ ଦେଲା   ସେହି ଦାମୋଦର ଯେ ॥ ୧୮ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଧନୁଯାଗ ନିଷ୍ଟ ଛଳ କଂସପୁରେ   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଧରଣୀସୁତା ଧନୁ ଭାଙ୍ଗି ନେଲେ   ଧନୁର୍ଧର ରୂପ ସେ ॥ ୯ ॥
ନରକାନ୍ତକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପୁରୁଷ   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ନଳକେଶସ୍ତୁ ସଙ୍ଗରେ ସ୍ମସ୍ତୁ   ସେହି ନରୋତ୍ତମ ସେ ॥ ୧୦ ॥
ପରମେଶ୍ୱର ଯାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ପରମ ବ୍ରହ୍ମ ପରମାତ୍ମା ପରମା—   ନନ୍ଦ ସେ ॥ ୧୧ ॥
ଫଳଦେବା କର୍ମ ଅନୁସାରେ ବୋଲି   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଫଚ୍ଛମ୍ପୃତ ଦ୍ରୌପଦୀ ଉଲଗ୍ନରେ   ବସ୍ତ୍ର ଦେଇଥିଲା ସେ ॥ ୧୨ ॥
ବଳବୀର୍ଯ୍ୟରେ ବଢ଼ିବାର ବୋଲଣ   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ବଞ୍ଚକଲେ ଯେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାବରଣ   ସେହି ବଳିଧ୍ୱଂସୀ ସେ ॥ ୧୩ ॥
ଭଗବାନ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଭଗାଷ୍ଟହୋଇଣ ଦୁଷ୍ଟଙ୍କୁ ମାଇଲେ   ସେହି ଜ୍ଞାନଦାତା ସେ ॥ ୧୪ ॥
ମଥୁରେଶ ହୋଇ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପୁରୁଷ   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ମନ୍ଥି ରତ୍ନାକରୁଁ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କି ଆଣିଲେ   ସେହି ଭବଦାତା ସେ ॥ ୧୫ ॥
ଯୋଗୀଶ ପୁରୁଷ ହୋଇଣ ଯେ ପ୍ରଭୁ   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଯଦୁପତି ସେହୁ ଦେବକୀ ନନ୍ଦନ   ଯୋଗଦାତା ରୂପ ସେ ॥ ୧୬ ॥
ରମାଧବ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ରଣଜିତି ଯେହୁ ରୁକ୍ମିଣୀ ଆଣିଲେ   ସେ ରମାପ୍ରିୟ ସେ ॥ ୧୭ ॥
ଲମ୍ପ ଲକ୍ଷତରେ ଲୋକନାଥ ହୋଇ   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଲୀଳାନିଧି ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ଯାକୁ କହି   ସେହି ପୁରୁଷଙ୍କି ସେ ॥ ୧୮ ॥
ବାସୁଦେବ ବୋଲି ଯାହାକୁ ବୋଲନ୍ତି   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ବାସୁ ଦୁର୍ଗତିନାଶନ କରତା   ସେ ରକ୍ଷାକାରୀ ସେ ॥ ୧୯ ॥
ଶ୍ରୀକର ଶ୍ରୀମୂର୍ତ୍ତି ସର୍ବେଶ୍ୱର   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ସତ୍ୟଭାମା ଯେହୁ ଶଙ୍କାନ୍ତ ରୁ ଛାଣ   ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପୁରୁଷଙ୍କି ସେ ॥ ୨୦ ॥
ଷଡ଼ଙ୍ଗରେ ଯେହୁ ଷଡ଼ଙ୍ଗଜିତ   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ଷଟ୍ ପ୍ରଜ୍ଞାଦାତା ଷଡ଼ ଦର୍ଶନରେ   ସେହି ଷଡ଼ଦୁର୍ଗ ସେ ॥ ୨୧ ॥
ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ପୁରୁଷ ବୋଲଇ   ସେ ଗୋ ସଖି କେ ।
ସତ୍ତ୍ୱଗୁଣଦାତା ସତ୍ୟନାରାୟଣ   ସତ୍ୟଭାମା ଭର୍ତ୍ତା ସେ ॥ ୨୨ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ହଂସାବତାର ହୃଦ ଖେଳ ଜାଣି   ସେ ଗୋ ସଖି ହେ ।
ହୃଷୀକେଶ ଗୋଷ୍ଠ କସ୍ତୁରୀ ପଦ   କୁନ୍ଦସ୍ଵରାଗ୍ନି ଯେ ॥ ୩୩ ॥
ଶୋଭ ଅନୁରାଗ ନନ୍ଦା ଧ୍ଵଜେ   ଲଲାଟ ଜହର ହେ ।
କ୍ଷୁଦ୍ର ଦୀନ ସ୍ଵାମୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଦାସ   ଗୀତରେ ଭଣାଏ ଯେ ॥ ୩୪ ॥

ନିଶାଖୋର ଚଉତିଶା ।

ରାଗ—କାନଡ଼ା ।

କଳାନ୍ଦୃଷଣ ମୃଗାଙ୍କ ମାନଙ୍କ ଆଗେ ଉପ୍ରପତି ଆସନ୍ତି । କର କୃମ୍ବୁଦ୍ଧ ବନ୍ଧି ଭିଳନ୍ତି । କାମୁକୀ ଖୋଜ ଖୋଜ ଯେ ଦ୍ଵିଜ ଗଞ୍ଜ କଟାରେ ବସ୍ତ ମୋ ପଡ଼ ଲୋ ସାଙ୍ଗୀ । କାନ୍ଦି କହେ ଯେ ପ୍ରଥମ ନାଗରୀ । କହ କାହ୍ନ ମୁଁ ବାଦ ସୁମର । ଚକ୍ଷୁ ଯୋଡ଼ିଣ ଥାଆନ୍ତି ମୋ ଗଡ଼ ଦେବ ଦୁଃଖକୁ ଯାଇ ଲୋ । ସାଙ୍ଗୀ ॥ ୧ ॥

ଖେଳୁ ଏତେକ ଗାଉଅଛି ଅନ୍ତି ନକାଙ୍କୁ ଚନ୍ଦ୍ର ବାଡ଼ନ୍ତି । କ୍ଷଣେ କୃମ୍ବୁପୁଷ୍ପି କରିବନ୍ତି । ବାଘ ନେତ୍ରକୁ ଉଚ୍ଚ-ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଅଗ୍ନିମଣିର ଘସନ୍ତି ହେ । କାଳରେ । ଚଢ଼ ଚନ୍ଦ୍ର ଶରେ ବାନ୍ଧି ମାରନ୍ତି । ଗାଳ ମୂର୍ଚ୍ଛିଗଲ ଶୋଭା ବହନ୍ତି । କ୍ଷଣକେ ଦୂଷି ଛାସ ଘ । ପତାସି ଶିଳାଣାଠଙ୍କ ମଣ୍ଡନ୍ତି ହେ । କାଳରେ ॥ ୨ ॥

ଗର୍ଜିତ ତର୍ଜିତ ଖୋଳ ସୁଆ ପ୍ରେମଧ୍ଯାନ ଏ ସ ନଡ଼ନ୍ତି । ଗଣି ନ ପାରଣ ଘନ ଘନ । ଗନ୍ତିକା ଭାଙ୍ଗ ଯେମନ୍ତ ଗୁଣି ଗଚ୍ଛୁଡ଼ାପରେ ଯାଉଛି ମଡ଼ ହେ କାଳରେ । ଗଣି ନ ପାରେ ଚକ୍ଷୁ ରଗୁଣ । କଲି ହୃଦପଦ୍ମକୁ ମୁଁ ଯେ ଦହଣ ଗହନ ନାଗିଲ ସୁନ୍ଦରେ ପିନ୍ଧୁନ ଦେଲେ ଅଗ୍ନିକି ଘ୍ଯ ଯେମ ଲୋ । ସାଙ୍ଗୀ ॥ ୩ ॥

ଘାସ୍ନ ଖୋଜିଲି ମୁଁ ନ ଜମିଲା ଚନ୍ଦ୍ର ଟୋକିଛି ଯାଉଛନ୍ତି ଛକିକି । ଘାଉ କେଉଁଥାଇଁ ଦିବାଗ୍ରହଣ । ଘନକାଳ ଯାବନା ଜାଣ ଘୋର ଅନ୍ଧାର ଦହନ ମଣ୍ଡଛ ଲୋ । ସାଙ୍ଗୀ । ଘାଗପାଣ କଞ୍ଚନାର ଅଘାତ । ଘଣ୍ଟା ନାଦ ଖେଦ ସୁଖବଂଶାବ । ଦ୍ରଣିତ ଦେହ ମୋ [illegible] ଭରେ ଅକାଳ ଅଙ୍କାଳ ଲୋ । ସୁଜନୀ ॥ ୪ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ଭାଗ ।

ଙଇଁ ଅସୁଥିବା ପୂର୍ଣ୍ଣିମୀ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ କ୍ଷୟକ୍ଷରବାଆ ବନ୍ଧର । ଉପଯୁକ୍ତ ରୂପ ନମ୍ର ଥିବାର । ଉପଲକ୍ଷରେ ସେବକୁ ଜାଣଜର କାଣାଛନ୍ତେ ଲଭି ଚୂରଲେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ଉପପତି ପାଇ କଷ୍ଟ ଦ ସୁଖ । ନନ୍ଦପଦ ମୁଖ ଥିଲେ ବ ଦୁଃଖ । ଉବ୍ଧତ ମାଦକ ଗାତ୍ରରେ ସ୍ୱପଚ ଗୁଣ ଚର୍ଚ୍ଚି ମୁଁ ବନ୍ଧନ ରେ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୫ ॥

ଚର୍ଚ୍ଚି ଦୃଷ୍ଟିସ୍ତୁ ଯେ ସାବଧୀ କରଇ ଶୁଣ ସ୍ୱାମାବର ମୋ ଦୁଃଖ । ଚନ୍ଦ୍ରା ମୋହନି ଯେ ଦେବ ଅଲେଖ । ଚଲନ ଧର ଗମ୍ଭୀର ଭଇରବର ପିଅନ୍ତ କଳ ତା ଲକ୍ଷ ସେ । ତା ଶୁଣ । ଚର୍ଚ୍ଚି ବସି ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ ସେ କଥା । ଚୂର୍ଣ୍ଣି କଲେବର ତାଙ୍କ ଅନାସ୍ଥା । ଚର୍ଚ୍ଚିଣଦରକୁ ଚର୍ଚ୍ଚିଲ ଚକ୍ଷିଣଚର୍ଚ୍ଚି ତମାଲଦନ୍ତ୍ରା ସେ । ତା ଶୁଣ ॥୬॥

ଛିଣ୍ଡାଇ ଛମାଲ ଚର୍ଚ୍ଚିଲେ ପକାଇ ଛୁଆଇଁମ୍ଭ ଅଳ୍ପ ସେ ଜଳ । ଛାଡ଼ି ଅପୋଧ ନିଚିଣ କେବଳ । ଛଡ଼ା ଅଇଁ ଠାକକୁହିଣ ଯେ କେଶ ଚରଚାଲମାର ଛଟଳ ସେ । କାଳରେ । ଛଳ ପ୍ରଜ୍ୱଳଣ ବସନ୍ତ ଚର୍ଚ୍ଚି । ଛନ୍ଦ ଅଇଁଲ ଚଳମ ଥଚଇ ଛେଦିତ ଅନଳ ଚର୍ଚ୍ଚି ପରେ ଥୋଇଣ ଛାଡ଼ି ଅପୋଧ ମାଣଇ । ସେ କାଳରେ ॥୭॥

ଜାଇମେଦ ଶୁଦ୍ଧିକୁଣ୍ଡକୁ ଧରଲା କହୁ ଏହ ମୁଁ ତ କାନ୍ଦିଲି । ଜାଣ ଯଉବନ ବ୍ୟର୍ଥକଲ । ଜଗି ତାକୁ ମୁଁ ଯେ କହଣ ବସିଲେ ଜନ୍ମେ ଚଳୁନଧ ଢାଲ ସେ । କାଳରେ । ଜପୁଚ୍ଛତ ପରାମର୍ଶେ କହିଲ । ଜନ୍ମଭରେ ପିପ୍ପୃ କ ସୁଖପାଇଲ । ଜଣାଇ ଜୋହଲ ତାଙ୍କର ଜସବୃ ଘବରସ ନର୍ତ୍ତିକଲ ସେ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥୮॥

ଝୁଲି ଦୁର୍ମ୍ମଳଗ୍ରାବ କାଅଟେ ଦେବା ଏ ବହୁ ପୁଲକିତ ଗାତ୍ରକୁ । ଝୁଲ୍ଲାମଗ୍ରପତି ଝୋପେ ସ୍ୱସକୁ । ଝିଁଝିଁ ଯଦ୍ ନ ଝିଲେ ତାକୁ କାଣ ବାଉଳ କୁଝୁ ଝାଙ୍କାଙ୍କୁ କ ଦୁଃଖରେ । ଝାସଦେବା ପାଇଁ ଦେଲେ ଏଘଟେ । ଝୁଣ୍ଟିଚାକିଝିକିଲେ ମୁଁ ପିଦ୍ଦରେ ଝିଲ୍ଲିକାଙ୍କୀଗଣ ମୋକାଦ୍ୱାଣିଗୁଣ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାକୋ ମାର ଦକାଏବେ ଏ । ଦୁଃଖରେ ॥୯॥

ଞଧୂମ ଯେତେ ଭୁ କହିଲୁ ସାବଧୀ ନେଠାରୁ ମୋ ଦୁଃଖ ନ ରେଖ । କାଣେ କାଣ ଗମ୍ଭୀରଚଚଳସ । ଞଗାରେ ପିଲ ଶୁଦ୍ଧିକୁଣ୍ଡାର ଅର୍ଦ୍ଧଚର୍ଦ୍ଧ ପରାଙ୍କଜୋଷ ଯେ ଚର୍ଚ୍ଚିରେ । ଞରୂପଣକଳ ଚର୍ଚ୍ଚିଲ ଗୁଣ । ଞଃନ୍ଧ ସେ ଯେ ହୋଇକଣ୍ଠ ଭ୍ରମଣ । ଞର୍ଚ୍ଚିତ ଖାସିସାବାନ ଯେ ପ୍ରବଳ ମୃଦୁପିଣ୍ଡପଙ୍କି ତାକୁ ମଣ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୧୦ ॥

ଟାକଟାପଜ୍ଜ ମୁଁ କଷ୍ଟ ନଜାଣିଲି ବହୁ ଦୁଃଖାର୍ତ୍ତକୁ ବେଦନ । ଟାକ ଅଷ୍ଟ ତା ମୁଖକୁ ଚର୍ଚ୍ଚିଣ । ଟେକ ମୁଖୀପ୍ରେ ମର୍ମ୍ମିକର ଲଭ ବ୍ୟର୍ଥକଲି ଖବର ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ । ଟଳିଯାଉଛୁ ନବଯୌବନ । ଟଗାରଲ ମୋ ଜିହ୍ୱା ମୋକ୍ଷ ପ୍ରାଣ । ଟଳିଲ ପଦ୍ମପ୍ରେ ଦେହକୁ ଯେ ଜଳ କାନ୍ଦକରେ ଚରସର ଶୁଣ [illegible] ୧୧ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଠାଣିଦେଖାଉଣ ପ୍ରଥମା କହଉ ଶୁଣ ମୋ ପତିର ଅଣସ୍ପୃ । ଠାପୁଅ ଶୁଣ ସେ ଯେ ଦୁଗ୍ଧଣସ୍ପୃ । ଠକାଠକରେ ମୋ ମନ ହାଣିକଉ ଅଘୁ ଶାଉଣ ସଦା କର୍ଣ୍ଣସ୍ପୃ ଯାୁ । ବନ୍ଧ । ଠଳକୋଇଥିବା ଗୁହର ଧନ । ଠୋକଉ ନାଶିବ ଭାବା ଜାଣ । ଠିକ ଖାଲେ ଯଦ ତାଙ୍କୁ ନମିଳବ ମୃତ୍ୟୁପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ବୋଲି ମଣ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥୧୨॥

ଡ଼ାକପକାଇଲେ ଜୀବନ ହରେ ଲୋକଅଣିଦସ୍ୱେ ନାହାନ୍ତି । ଡ଼ାକୁଅସୁଅ ନାବସ ସେ କୁଳୁ । ଡ଼ୁବିଅଛି ଚନ୍ଦ୍ରାବାଟରେ ବାନ୍ଧିବା ହବଣଧର୍ମେ ବାଡାକୁ ଲୋ । ସଙ୍ଗାତ । ଡ଼ମ୍ଭମାଣ୍ଡ ଦରୁଆନ୍ତି ସେ ଗପ । ଡ଼ୋଲପଦାର୍ଥ ଯୋଉଥିଣି ରଖ । ଡ଼ାକ ପକାନ୍ତି ସେ ଅପୁତ୍ରିଅ ଦେଲେ ବୁଝ ପିଣ୍ଡଦାଦ ଖାଏ ରଣ ଲୋ । ସଙ୍ଗାତ ॥୧୩॥

ଢାଳେ ଦେଖ ସଖୀ ଫୁଟିଲ ମୋ ଅଖି କହିବ ନୁହଇ ସେ କଥା । ଢମପଣ ଶୁଣିଶୁଣି ମୁଁ ଅଥା । ଢପକଉ ଯେବେ ତାଙ୍କୁ ନରହିଁବ ରୋଗକର୍ମେ ଜାଉହେବ ବୃଥା ସେ । ଘୋଷା । ଢଳ ଢଳ ନେଷ ସଦା ବହୁବ । ଢଗଢମାଲ ପଦ୍ମକୁ କହୁ । ଢଳବ ଯେବେ କାମରସେ ତା ମନ ପଶୁଡେ ପତ୍ନ ନା ବୁଝିବ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥୧୪॥

ଅଣଅପ୍ରୁଭରେ ପଡ଼ିଲ ଲୋ ସଖୀ କହିଲ ପିସ୍ପୃନ ମୋହବ । ଏଣି ଯୌବନ ମୋର ନାଉଦାନ । ଅଣୁ ପ୍ରମାଣେ ମୋହର ସୁଖନାହିଁ ଅଜ୍ଞାନରେ ମୁଁ ଥିଲିଥିବାର ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ । ଅଜ୍ଞାନେ ଗଲା ଏ ମୋ ଜୀବନ । ଅଙ୍ଗୁନ୍ଦ୍ରିକ ହୃଦଇ ମୁଁ ଯେ ଜାଣ । ଅନାଇଲେ ମୁହିଁ ସୁଦଣାଲଭନ୍ତି କୁଳମୂଳ ଡୋଳିଯିବନ୍ତି ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥୧୫॥

ତାପରେ ଦ୍ରୌପଦୀ କହଇ ମୋ ପତି ମଦନଚକ୍ଷିଅଟି ବିଜ୍ଞାଣ । ତାଙ୍କ ସ୍ତୁତି ହୁଅନ୍ତି ତାର ଯେ ଧନ । ତାଙ୍କ ସ୍ତୁ ଏକରେ ଅପୁଷ୍ଟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତି ହୃଦୟା ଲୋମହର୍ଷଣା ହୋଇ ପୂଣ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ । ତାଙ୍କ ପ୍ରା ଅରଜରେ ରାଖୁ ଭଲ । ତରଳାନ୍ତି ସେ ଆପୁଣୁଣା ଯଉ । ତାପରେ ଖୋରବ ଅଗ୍ନିରେ ଭକ୍ଷିଣ କ୍ଷୁଦ୍ରବଂଶ ତହିଁ ଦାଇକଉ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥୧୬॥

ଥୋ[illegible] ଅପୁଅର୍ଣ୍ଣ [illegible] ପ୍ର[illegible]ରନେ ଦାଳିସଞ୍ଚରେ ସେ [illegible] । ଥକଥକ ନେତ୍ରକୁ ସେ ଯେ ନହୁ । ଥୋଇଣ ଚସୁନେ ଗୁଡ଼ିହୁଡ଼ା ବାନ୍ଧି ଗୁଡ଼ିପୃଷ୍ଠିକ ପିଣ୍ଡିଥାଇ ଯେ । ତାଦେଖ । ଥୋଇ ମୃଗ ବାଘ ଦେଲେ ହୋମକୁ । ଥଙ୍ଗଥଙ୍ଗ ଭାବେ ସେ ଢଳଢଳ । ଥୁନ୍ତି କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣି ଦେହଟା ହୁଟଲ ବର୍ତ୍ତିହୀନ କାଣେଠା କେବଳ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥୧୭॥

ଦେଖ ଲୋ ସଙ୍ଗାତ ସେ ଯେଉଁ ସମସ୍ତେ ପିଅନ୍ତି ମଦଭ-ହୁଁଳାକୁ । ଦେଖାହୁଏ ଇନପୁର କଥାକୁ । ଦାମ୍ଭିକସାହସୀ ଭୃଙ୍ଗୁଲ ଶଠତା ଦ୍ୱେଷେ ଲଗାନ୍ତି ଚକ୍ଷୁକୁ ସେ । ବାଲରେ । ଦମ୍ଭ ନଷ୍ଟଏ କହିବାକୁ ଜାଣ । ଦରକଣାଶୁଣେ ପ୍ରେମଉଦ୍ବିଗ୍ନ । ଦନ୍ତଦନ୍ତ ପଭ ହୁଆଦ ଅନିଷ୍ଟ [illegible] ଖଣ୍ଡାରେ ଥାଇ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥୧୮॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହ୍ମାର ।

ଝାବଣି କ କଥା କହୁ ନଜାଣନ୍ତି ଅଗ୍ୟଚ ସବୁ ଦେ ଭକ୍ତ । ଧର୍ମଙ୍କ ଦେଜର ହଦେ ଗରୁ । ଅକ୍ରୁର ଏପର ପୁତ୍ରଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଯନ୍ତ୍ର କହୁଥିଲ ମିତ୍ର ସ୍ମା । ବୁଝିବ । ଝାଳେର ତେମରବ ଅଗ୍ନ । ଧ୍ୱଂ ଧଣେ ନାଗ ଗଲ ନଭବ । ଧ୍ୱଅଳ କେବେ ମୁ ଗୁଣ ଛା ବାଲବ ଦୁଃଖୋତ୍ତ୍ର ଗୋଚନ କାଞ୍ଚେ ବେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ୯ ।

ନବଦନୀ ଜମୋ ଗୀ ଚନ୍ଦ୍ର କହେ ଯେମାନେ ଯେ ସୁଗ୍ନ ଅଙ୍ଗ ଶ୍ରୀ । କାଗନରେ ବୋଚଲକ୍ଷ ଦେଖଭ । ନେ ଉଠିଗଞ୍ଜରେ ପର୍ଣ୍ଣିକନାପି ଭଣାବେଦ୍ଧ ଚର୍ଚ୍ଚ ଦାନ୍ତ ଲେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ନକ୍ଷତ୍ରକସରେ ଜାଣ ନରୋଲ । ନାଙ୍କୁ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଯେ ବେଗା ଗାଜଲ । ନାଭି ବୋଲଣ ବଳରେ ଯେପଦ୍ମ ଅସ୍ତ୍ର ଗ୍ରେ ଛୁପିଗଲ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୧୦ ॥

ପିପ୍ପଳଥା କାଣ ମୁଖରେ ନମିଲେ ପମାଦ ସାକ୍ଷାଲେ ବୃନ୍ଦ । ଅଗ୍ରି ସୂଲେ ସନ୍ତରେ କେ ବୃନ୍ଦ । ଯାଗାନ୍ତି ଯେତେ ଅନ୍ନ ସର୍ବାଳ ଅମୂଳକ ଗାଲ ଚର୍ଚ୍ଚ ଯୋଗ ଲେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ପାତ୍ରପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ଯେ ମୁଗବୃଚଳ । ପରମଧନ ଛାଡେ ଅଦ୍ମ୍ଳ । ପିଳପିଳ ଗଦ୍ଗଦ ଧନଦ୍ୱାର ମାଗ ଲାଗ ପୁଣି ନାଗଲ ଲେ । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୧୧ ॥

ଯେତ୍ରଣ ହୃଷ୍ଟି ସ୍ତନ ଲୋ ସଙ୍ଗୀତ ଭାବରସ ଦାହ୍ନି ଧାଳବ । ଫଣା କପାଳେ ମଲ୍ଲୁଅଲ ଲଣ । ଫଲ୍ଗୁଣାଜିନ ଏକଲ୍ଲରେ ମୋ ନାହିଁ ପିତାମାତା ଦେଲେ ଭବ ଭାବ ଲେ । ସଙ୍ଗାତ । ପାଡିଯାନ୍ତ୍ରୁ ଯେ ମୋହନ ଛନ । ଫିଙ୍ଗିଲ ଯେ ସନାଜାଲେ ଦୋମ । ଫଡ଼ନଡ଼-ଝାଳ ଯୋଡ଼ାଯଂପାଳି ଗାଣ୍ଠି ନଭୁଞ୍ଜି ସେ ଦଦାଗଲ ଲେ ॥ ୧୨ ॥

ବୋଲନ୍ତି ତେଙ୍ଗୀ ଗୁଣ ଲୋ ଭଜନୀ କିଙ୍କିଣୀ ଯୋଡ଼ ବୃତ୍ତାନ୍ତ । ବଡ଼ କଷ୍ଟ କଥାବନ୍ଧ ନୃତ୍ୟ । ଭିଞ୍ଜିଲ ଥାନ୍ତୁ ମୁଗ୍ଧଲୋଚନ ମୂଲୋପ୍ରାପ୍ତ ଜରେ ମା ଜାନ୍ତ ଲେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ବନମାଳଣ ସଙ୍ଗ ପ୍ରେମକୁ ଗଣ୍ଡ । ବାଲ୍ଲିଭ ଧର୍ମକୁ ମନ ଦାଗଲ । ଭଲ ଦୁଲବନ୍ତା କୁଞ୍ଜନାମାନଙ୍କ ଲଗ୍ନ ସ୍ୱଗ୍ଗ ଧାମ ଭାଗ୍ୟ ଲେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ୧୩ ॥

ଭାଞ୍ଜି ତୋଡ଼ିଲା କାଣତା ଥାଅାଳ ଅମୂଲ୍ୟ ଜନକ ଜାଣ । ଭିଜିବଥାନ୍ତୁ ଛାଞ୍ଚ ସନ୍ଧେଣ । ସେ ଯେଉଁ କ୍ଷଣ ଚନ୍ଦ୍ରକର୍ଣ୍ଣକାର କୋଣ୍ଣ ଭାଞ୍ଜି ଗ୍ରୀବା ନାହାନ୍ତି ଲେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ଭକ୍ତ ମିତ୍ରଥାନ୍ତୁ ସେ ଗଦ୍ଗଦ । ଭୋଗ ସଂଭୋଗ କହି ନଦର୍ଶିଣ । ଭାବନାରେ ଯିଏ ଅପିଲେ ପାଣ୍ଡି ଖେଳ ପ୍ରେମ ଯଳାଡ଼ଥ ମୁଁ ଜାଣ ଲୋ । ସଙ୍ଗାତ ॥ ୧୪ ॥

ମର୍ମ ଭୁଞ୍ଜିନାର ଗୁଣ ମୁଁ କହୁଛି ଆକୁଳିତ ଚଞ୍ଚଳ । ମାତିପାଦେ ଅଭ୍ରମିନ୍ଧ ତେବଳ । ମୂଳବାଦନକୁ ସ୍ତନ ଘନ ଭାଙ୍ଗି ନିଜାଲେ ଶୁକ୍ଲଫଳ ଲୋ । ତା ଲକ୍ଷି । ଯଦେ ପୁଷଲ ସପ୍ତଗ୍ରାମ ଚର୍ଷି । ମିଳନ୍ତ ସେ ସନ୍ଧ୍ୟାଧର୍ମ ନାଚନ୍ତି । ମର୍ମରେ ସନ୍ତୋଷ ମାଂସ ତଷକୁ ଖାଇବେ ଥାନ୍ତୁ ଦେହ [illegible] । ସୁନ୍ଦରୀ ॥ ୧୫ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ଜନ୍ମିଥିଲେ ଘୋଃ ଲଭନ୍ତି ଉଚାଟ ବନ୍ଧାଗ କଂଠାଗ୍ର ମାନ୍ତ । ଜାଣ ପିଇବାର ଝାଣାରେ ବାଉ । ଜଗତରେ ଜରା-ମୃତ୍ୟୁ ବାନ୍ଧିଣ ଉଲଗ୍ନରେ ସେମାନେ ଥିଲେ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ । ଜନ୍ମନଗରେ ରହିଲେ ଦେବାନଳ । କନକ ଯେ ମୃଗ ଚର୍ମ ପଞ୍ଚ । ଜଣ-କୁ ଜଣ ଜାଳିହୋଇ ପିଅନ୍ତି ଚର୍ମ ଗ୍ରନ୍ଥିଅଗ ପ୍ରବଳ ଲୋ । ସୁନ୍ଦରୀ ।। ୨୬ ।।

ଝସିଙ୍କ ଗର୍ଭିଣ ନୈଚଲ ମଣିଲେ ବାଗବ୍ଭକମୂଳ ଉପାଡ଼ । ଦେଖିଥିଣ୍ଟି ଙ୍କବନ ଭାଙ୍କୁ ଛୁଉ । ଏଣଭବ ଅଭ ଚାହିଁ ମୁଁ ପାଇବ ହୃଦୟରେ ଜିବୁଛି ଜେଉ ଯେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ଋଷିଙ୍କର ମେର ଯେ ତେଳିଦାଳି । ନିକ୍ଷେପିଙ୍କୁ ଦାରୋଦୋଷ ଦେବ । ଋଷ୍ଟିଣୀ ପଞ୍ଚ ଦଶାକୁ ଲଭିଣ ଚଢ଼ନ୍ତି ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାବନ୍ତ ଯେ । ସୁନ୍ଦରୀ ।। ୨୭ ।।

ଞବଣୀବଣୀ ଜଡ଼ାଇ ଭର୍ତ୍ତା ପରେ ମୋ ପତି ଗୁହାଁଖି ପିଅନ୍ତି । ଲଭ ହୃଦୟ ହୃଦୟେ ଋହାନ୍ତି । ଲଦ୍ଧିଲ ବାଛିଣ ନସ୍ପଣଣୟାକୁ ପଢ଼ାଉଣୀ ଭର୍ତ୍ତେ ହସନ୍ତି ଯେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ଲଜ୍ଜା ଯେ ହୃଦୟକୁ ସେଥିଲା । ଲକ୍ଷିତ ହୃଦୟକୁ ସେ ସଞ୍ଚାଇ । ଲଗାଇ ହୃଦା ଅନ୍ତ୍ରବେଳା ସଙ୍ଗରେ ହୋଇଥାନ୍ତି ସେ ଯେ ହଦେହଭୋଗୀ ଯେ । ସୁନ୍ଦରୀ ।। ୨୮ ।।

ବରଭୂତଗଣ ପାଇଣ ଅସନ ଅନନ୍ଦବାଦାରେ ଭାଷନ୍ତି । ବର୍ଗ ଚମୁଚ ପାଶେ ଚଳନ୍ତି । ବଳମାନଙ୍କ ଠାରୁ ନେ ବେଲ୍ଲ ଗୁଣି ତୋଷଦ ସେ ହୁଅନ୍ତି ସେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ବହୁଧନ ସେ ଯୋଗାଡ଼ କରନ୍ତି । ବାହନ ଅଶ୍ୱାଦିମାନ କଣନ୍ତି । ବସନଭୂଷଣ ଅଶନ ଦେଇଣ ଭାବରେ ହେଉ ରହନ୍ତି ସେ । ସୁନ୍ଦରୀ ।। ୨୯ ।।

ସୁବାସ ତାମ୍ବୂଲ ସୁବାସିତ ଜଳ ସୁଗନ୍ଧଦ୍ରବ୍ୟ ସଜାଡ଼ନ୍ତି । ସଦାନନ୍ଦଦାୟୀକ ହୁଅନ୍ତି । ସଦାକାଳେ ମୋର ଶୋଭା ବେଳପୂର୍ବ ଗର୍ଭ ପ୍ରେମାଙ୍ଗିତ ସୁମତି ସେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ସଦା ସେବାଥାଏଁ ଭାବକୁ ଧରି । ସଭଯାଇ ତାଙ୍କ ଭବ ସୁମତି । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ମୋହିତ କହିଲ ସୁନ୍ଦରୀ ମନ ହାବଭାବ ଗବପୁଞ୍ଜ ସେ । ସୁନ୍ଦରୀ ।। ୩୦ ।।

ଝଣ୍ଟାଲ ସଖୀଏ ନାର ଅର୍ଣ୍ଣବାକୁ ସଥିରେ ଗମନ କରନ୍ତି । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ପଙ୍କର ଯେ ଭାଷନ୍ତି । ସ୍ୱାମୀ ଅଶସ୍ତ ନେଖାଇ ହୃଦୟ ଅଣୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଣ ଗମନ୍ତି ସେ । ସୁନ୍ଦରୀ । ସନ୍ନ୍ୟାସୀତ ହୃଦୟ ମୁଁ କହାଇ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଜାଣି ପ୍ରେମକୁ ଧରି । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ବୁଝିଲ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଥିଲ ଭାବରସ ପୁଣ ଶୁଣିକହି ହେ । ସୁଜନେ ।। ୩୧ ।।

ସଥୀରେ ଗମିଲ ତାଙ୍କ ପ୍ରେମଭାଇ କଳ୍ପବୃକ୍ଷମୂଳରେ ବସି । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଉଚ୍ଚବା ପ୍ରେମାଳସୀ । ସମସ୍ତ ସଖୀଙ୍କ ସମାଗତ ଶୁଣି ଲଜ୍ଜିଲ ହସ୍ତପ୍ରକାଶି ହେ । ସୁଜନେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଜଣାଇଁ ଦେଲ ଏହା । ସମାକୁଳ ହେଲ ବୁଝିଣ ତାହା । ସମୁଚିତ ପଦ ଯୋ ହୃଦୟବୋଧ ଭାବେ ନାଶି [illegible] ପ୍ରେମ ଉପାଦା ହେ । ସୁଜନେ ।। ୩୨ ।।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଉତିଶା ହାର ।

ହେଲ ପ୍ରେମବଶ ରହି ଭାବରସ ବର୍ଦ୍ଧକ ହେ ହୃଦ୍‌ଗତନ । ହର୍ଷିତାନନ୍ଦ କ୍ଷୋଭପ୍ରେମ ଧନ । ହୃଦପୂ ପ୍ରନନ୍ଦ କଣାରସ୍ତେ ତୁଟ ମର୍ମିକବେ ନନ୍ଦଅଭିଷନ୍ଦ ହେ । ସୁଜନେ । ହୋଇଥିବାରୁ ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗଭାଗ । ହାତଯୋଡ଼ି ମୁଁ ଯେ କହି ଦେଲିଁ । ହସ୍ତଗଣ ଜ୍ଞାନ ନନ୍ଦଅ ନିଧନ ଭବେ ଭାବ ରଖି ଦେଶ ମହାଁ ହେ । ସୁଜନେ ॥୩୩॥

କ୍ଷମା ମୁଁ ମାଗୁଛି ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ଅଛି ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଛି ତୁମ୍ଭ ହସ୍ତେକ । କ୍ଷୋଭ ଅଷ୍ଟସଖୀଙ୍କ ଭାବଲକ୍ଷ । ଦ୍ୟୋତକର ଏହା ବୁଝିଲ ମୁଁ ଯାହା ନୋହି ମୋ ପରେ ହସ୍ତଗତ ହେ । ସୁଜନେ । କ୍ଷେତ୍ରପାଳଙ୍କୁ ଜଣାଇ ମୁଁ ଦେଲ । କ୍ଷାନ୍ତହୋଇ ବସି ମୁଁ ଯେ ରହିଲ । କ୍ଷୁଦ୍ର ସ୍ଥାନ ଦୀନ ହେବୋଧରେ ମଣ ହରହାରିଦାସ ନୁଁ କହିଲ ହେ । ସୁଜନେ ॥ ୩୪ ॥

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ।

Digitized by srujanika@gmail.com